

Štúdia uskutočniteľnosti

Budova Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

07/2023

Obsah

Skratky použité v dokumente	5
Zoznam obrázkov a tabuliek	6
Zoznam príloh	7
Bibliografia	8
Zákonný rámec	9
1. Manažérské zhrnutie	10
2. Identifikácia projektu	12
2.1. Ciel projektu obnovy budovy NS SR	12
2.2. Pohľad do minulosti a pomenovanie súčasného stavu	12
2.3. Výmera súčasného stavu budovy NS SR	15
2.4. Stručne o budove NS SR	16
2.5. Kultúrno-spoločenská hodnota budovy NS SR	18
2.5.1. Ing. arch. Vladimír Dedeček (*1929 – †2020)	23
2.6. Dopyt po výstupe projektu	25
2.6.1. Požadovaný dopyt KNS SR	25
2.6.2. Požadovaný dopyt z pohľadu architektonickej hodnoty	29
2.6.3. Energetické a ekonomicke požiadavky	30
3. Technické podklady	31
3.1. Statická doprava	31
3.2. Prepočet statickej dopravy	32
3.3. Podzemný parkovací dom	33
3.4. Varianty dopravného napojenia	36
3.4.1. Vjazd a výjazd zo strany Župného námestia	36
3.4.2. Vjazd a výjazd zo strany Staromestskej ulice	37
3.4.3. Vjazd zo strany Župného námestia, výjazd Staromestská ulica	38
3.4.4. Vjazd zo strany Staromestskej ulice, výjazd Župné námestie	39
4. Posúdenie vplyvov na životné prostredie	40
5. Opis a analýza alternatív	41
5.1. Typy priestorových požiadaviek	41
5.2. V0 – zachovanie súčasného stavu pôsobenia NS SR a KNS SR vo viacerých budovách v majetku štátu a v nájomných priestoroch	43
5.3. Alternatíva 1 – Asanovanie a postavenie novej budovy	44
5.4. V1a – novostavba na pozemku budovy NS SR v zmysle referencií MS SR 5.4.1. V1b – novostavba na pozemku budovy NS SR v zmysle 1:1 k rekonštrukcii budovy	44
5.4.2. Analýza potreby tepla a chladu na vykurovanie a chladenie 45 5.4.3. Náklady stavby	46
5.4.4. Časový harmonogram	46
5.5. Alternatíva 2 – Rekonštrukcia budovy NS SR 5.5.1. Analýza potreby tepla a chladu na vykurovanie a chladenie	46
5.5.2. Analýza fotovoltaickej elektrárne 5.5.3. Náklady stavby	47
	48

5.5.4.	Časový harmonogram	48
5.6.	Neposudzované typy variantných riešení	48
6.	Finančná a ekonomická analýza	50
6.1.	Investičné náklady variantných riešení	50
6.2.	Prevádzkové náklady variantných riešení	50
6.2.1.	Nájom priestorov	50
6.2.2.	Nájom parkovacích miest	51
6.2.3.	Náklady na vykurovanie a chladenie	51
6.2.4.	Ostatné prevádzkové náklady (najmä upratovanie, strážne služba a podobne)	51
6.2.5.	Náklady na opravy a údržbu	52
6.2.6.	Časové hľadisko	52
6.2.7.	Fotovoltaická elektráreň	53
6.2.8.	Ostatné predpoklady CBA	53
7.	Výstupy CBA	54
8.	Záver CBA	56
9.	Limitácie a obmedzenia štúdie	57
10.	Fotodokumentácia súčasného stavu	58

Skratky použité v dokumente

BA – Mesto Bratislava

CBA – Analýza nákladov a výnosov (Cost-benefit Analysis)

NS SR – Najvyšší súd Slovenskej republiky

KNS SR – Kancelária Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

MIB – Metropolitný inštitút Bratislavы

ČPP – Čistá podlahová plocha

HPP – Hrubá podlahová plocha

ZP – Zemný plyn

EE – Elektrická energia

PM alebo p.m. – parkovacie miesta

Písm. – písmeno odstavca

Vyk. – Vykurovanie

Chl. – Chladenie

SWOT – Analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození (S – z angl. Strengths, W – z angl. Weeknesses, O – z angl. Opportunities, T – z angl. Threats)

CO kryt – Priestory Ochranných stavieb civilnej ochrany

(1,2.) NP – (1,2.) Nadzemné podlažie

Zoznam obrázkov a tabuliek

Obr. č. 01: Pomenovanie blokov používané v tabuľkách a prílohach

Obr. č. 02: Prvá, druhá, tretia etapa vládnych budov

Obr. č. 03: Plánovaná „vládna štvrt“

Obr. č. 04: Kontextuálna budova

Obr. č. 05: Axonometria – nová figuratívno-priestorová kontextualita lokality (pozemku) a programu s hmotovo-priestorovým rozvrhom budovy, členenie na jeden modul

Obr. č. 06: Axonometria: klastrovanie podzemných, nadzemných priestorov a parteru.

Obr. č. 07: Vitráže umiestnené v ustúpených častiach verejného prízemia, viditeľné z interiéru, V. Hložník a Ľ. Zelina

Obr. č. 08: Reliéf Vôľa ľudu – akad. soch. Alexander Trizuljak

Obr. č. 09: Revolučná idea – akad. soch. Ludwik Korkoš

Obr. č. 10: Označenie pôvodného počtu pojednávacích miestností. Dve veľké pojednávacie miestnosti pre cca 150 ľudí a šesť malých pojednávacích miestností

Obr. č. 11: Štúdia Najvyššieho súdu od Ing. arch. Vladimíra De-dečka, datovanie IV. 1978

Obr. č. 12: Súčasný stav parkovania v okolí budovy Najvyššieho súdu

Obr. č. 13: Uvažovaná pozícia podzemného parkovacieho domu vo dvore budovy NS

Obr. č. 14: Obmedzenia podzemného parkovacieho domu: presvetlenie kancelárií susednej budovy UNIQ, HPV a výška nástupného bodu pre pôvodnú garáž a nový parkovací dom

Obr. č. 15: Schematický rez, odstránenie zadnej chodby a pozícia podzemného parkovacieho domu a zvažovaná pozícia veľkokapacitnej sály

Obr. č. 16: Overovacia skica – nástupné podlažie nového parkovacieho domu

Obr. č. 17: Overovacia skica rez – pohyb v parkovacom dome

Obr. č. 18: Grafické znázornenie vjazdu a výjazdu zo Župného námestia

Obr. č. 19: Grafické znázornenie vjazdu a výjazdu z ulice Staromestská

Obr. č. 20: Grafické znázornenie kombinovaného vjazdu zo Župného námestia do Staromestskej ulice

Obr. č. 21: Grafické znázornenie kombinovaného vjazdu zo Staromestskej a výjazdu zo Župného námestia

Tab. č. 01: Výmera súčasných plôch

Tab. č. 02: Prepočet statickej dopravy

Tab. č. 03: Priestorové rozloženie podlažnej plochy podľa funkčných celkov

Tab. č. 04: Prepočet priestorov kancelárii, zasadačiek, komunikácií a príslušenstva kancelárií v m² na jedného zamestnanca

Tab. č. 05: Popis technológie V1a a V1b

Tab. č. 06: Potreba EE na chladienie a vykurovanie V1a a V1b

Tab. č. 07: Ročné náklady na energie V1a a V1b

Tab. č. 08: Popis technológie V2b

Tab. č. 09: Popis technológie V3

Tab. č. 10: Potreba EE na chladienie a vykurovanie V2b a V3

Tab. č. 11: Ročné náklady na energie V2b a V3

Tab. č. 12: Ekonomické hodnotenie spoločnej inštalácie elektrárne

Tab. č. 13: Porovnanie investičných nákladov

Tab. č. 14: Ročné prevádzkové náklady vo všetkých alternatívach

Tab. č. 15: Nákladová analýza

Zoznam príloh

BAUBOX, s.r.o. Štúdia uskutočnitelnosti rekonštrukcie budovy NS SR na Župnom námestí č. 13,
Bratislava, 2018

CBRE. Pasportizácia budovy Kancelárie NS SR,
2021

Finančná a ekonomická analýza – CBA

Lokalitný program

Energetické bilancie

Rozpočet

Bibliografia

Obr.02, 03, 04, 05, 06 – MITÁŠOVÁ, Monika – ZER-VAN, Marian – HURNAUS, Hertha – BRÁDŇAN-SKÝ, Benjamín – HALADA, Vít. Vladimír **Dedeček**
Interpretácie architektonického diela. Bratislava:
Slovenská národná galéria, 2017. 872 s. ISBN 978-80-8059-198-4.<https://www.register-architektury.sk/architekti/dedecek-vladimir>, (cit. 2023-05-15)

V tomto dokumente sú vo viacerých kapitolách použité citácie a parafrázy z uvedeného zdroja.
V tomto dokumente sú použité aj reprodukované obrazové súbory z uvedenej knižnej publikácie.

<https://www.register-architektury.sk/architekti/dedecek-vladimir>, (cit. 2023-05-15)

Metodika CBA – zdroj – webová stránka Ministerstva financií SR (www.mfsr.sk)

Schémy a diagramy k variantom štúdie uskutočnosti pochádzajú zo zdroja: Metropolitný inštitút Bratislavu, 2023

Zákonný rámec

Štúdie uskutočnitelnosti sa spracovávajú pre investičné projekty v zmysle § 19a zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlach verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 523/2004 Z. z.“) a nariadenia vlády SR č. 174/2019 Z. z. o podmienkach vypracovania štúdie uskutočnitelnosti investície a štúdie uskutočnitelnosti koncesie (ďalej len „nariadenie vlády č. 174/2019 Z. z.“).

Vzhľadom na celkové predpokladané náklady projektu je táto štúdia uskutočnitelnosti vypracovaná v súlade s § 19a zákona č. 523/2004 Z. z. a v súlade s nariadením vlády č. 174/2019 Z. z. Štúdia uskutočnitelnosti slúži na overenie dosiahnutia finančnej a ekonomickej efektívnosti investície, dosiahnutia stanovených cieľov a hľadá alternatívu s najlepšou hodnotou za peniaze.

V súlade s dokumentom Ministerstva financií SR Metodika prípravy a hodnotenia investičných projektov sa vypracuje vždy aspoň jedna verzia štúdie uskutočnitelnosti a podľa potrieb sa následne aktualizuje. Investor v zmysle dokumentu Ministerstva financií SR Metodika prípravy a hodnotenia investičných projektov vypracuje štúdiu uskutočnitelnosti, ktorá má strategický rozmer a neobsahuje konkrétné a finálne technické riešenia. Štúdia uskutočnitelnosti sa sústredí na detailné definovanie cieľov, problémov a alternatívnych riešení. Štúdiu uskutočnitelnosti je potrebné dopracovať a aktualizovať, ak zo stavebného konania alebo obstarávania kapitálového statku vyplynú zásadné zmeny pre realizovanú investíciu oproti vybranej alternatíve analyzovanej v rámci štúdie uskutočnitelnosti.

Pri spracovaní tejto štúdie bolo postupované podľa Rámca na hodnotenie verejných investičných projektov v SR Útvare hodnoty za peniaze Ministerstva financií SR.

1. Manažérské zhrnutie

Zadávateľ vypracovania štúdie (investor)

Kancelária Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „KNS SR“) ako správca majetku štátu, ktorý je predmetom projektu, t. j. budova Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“) na Župnom námestí č. 13 v Bratislave. KNS SR bola zriadená zákonom č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) od 1. januára 2017 ako štátnej rozpočtová organizácia. V súlade s ustanovením § 24a ods. 2 zákona o súdoch KNS SR plní úlohy spojené s odborným, organizačným, personálnym, ekonomickým, administratívnym a technickým zabezpečením činnosti NS SR podľa tohto zákona alebo osobitných predpisov. NS SR je vrcholným orgánom **všeobecného súdnictva na Slovensku, zabezpečujúci rozhodovaním o opravných prostriedkoch jednotu vo výklade práva na súdoch nižších stupňov, t. j. na okresných súdoch, na krajských súdoch a na Špecializovanom trestnom súde.** NS SR taktiež dbá o jednotný výklad a jednotné používanie zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov vlastnou rozhodovacou činnosťou a tým, že prijíma stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov a zverejňuje právoplatné súdne rozhodnutia zásadného významu v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

Predkladaná štúdia uskutočniteľnosti bola spracovaná na základe Zmluvy o poskytovaní poradenských služieb uzavorenjej 8. decembra 2022 medzi KNS SR so sídlom Župné námestie č. 13, 814 90 Bratislava, IČO: 50668277 ako objednávateľom a Metropolitným inštitútom Bratislavu so sídlom Primaciálne námestie 429/1, 814 99 Bratislava, IČO: 52324940 ako dodávateľom.

Spracovateľ štúdie

Metropolitný inštitút Bratislavu (ďalej „MIB“) je koncepcionálny inštitút v oblasti architektúry, participácie **územného a strategického plánovania**, ktorého cieľom je podporovať kvalitnú architektúru a funkčné riešenia odzrkadľujúce potreby obyvateľov

Bratislavu, aj vzhľadom na spoločenské a klimatické zmeny. MIB a jeho odborné kapacity sa podieľali na príprave štúdie uskutočniteľnosti budovy Najvyššieho súdu.

Architekti BKPŠ, Martin Kusý a Pavol Paňák ako dediči autorských práv V. Dedečka hodnotili možnosti a obmedzenia, ktoré budova poskytuje, aby zároveň zachovala svoj architektonický odkaz.

Autori textov knihy *Vladimír Dedeček Interpretácie architektonického diela* poskytli náhľad do kultúrnej hodnoty, ktorá nie je monetárne vyčísliteľná.

Útvar hodnoty za peniaze Ministerstva financií SR poskytol návrh na vymedzenie vhodných porovnávacích dát pre výsledné posúdenie vhodnosti investície.

Čo sme sa dozvedeli v projekte, výsledok

Budova NS SR sa nachádza v zastavanom území obce na pozemku v k.ú. Bratislava Staré mesto s parc. číslom 3269/3 o celkovej výmere 5212 m². Budova sa nachádza v pamiatkovej zóne Bratislavu – centrálnej mestskej oblasti. Napriek tomu, že nie je v zozname kultúrnych pamiatok, vnímame jej architektonickú hodnotu, teda investíciu počítame bez zníženia nárokov na hodnotu, ktorú budova NS SR má.

Budova NS SR v Bratislave je v nevyhovujúcom stave. Na to, aby sa mohla znova využívať, je nutné pristúpiť k adekvátnej investícii.

Nevyhnutná investícia do znovunadobudnutia funkcie NS SR bola rozpracovaná do variantov a najvhodnejšie z nich sú predmetom hodnotenia tejto štúdie. Uvažované sú tri varianty – udržanie súčasného stavu, výstavba novej budovy a rekonštrukcia existujúcej budovy.

Výsledkom štúdie je odporúčanie pristúpiť k rekonštrukcii budovy NS SR. Tento záver je potvrdený ekonomickou a finančnou analýzou, ktorá stanovila čistú súčasnú hodnotu nákladov na 26 568 377,41

eur s ohľadom na časový horizont 30 rokov po začiatku efektívneho, nového využitia budovy.

Tento variant prináša ďalšie pozitívne aspekty. Rekonštrukcia existujúcej budovy ekonomicky, inštitucionálne, politicky a architektonicky prevyšuje ostatné varianty. Nespochybniteľne má nevyčísliteľnú kultúrnu a spoločenskú hodnotu. Pri rekonštrukcii boli citlivou zpracované všetky požiadavky, ktoré z fungovania takejto inštitúcie vyplývajú.

Rekonštrukcia je spracovaná tak, že poskytne pri zachovaní všetkých architektonicky dôležitých prvkov funkčnosť a kapacitu pre všetky scenáre, ktoré nastávajú pri bežnom fungovaní súdu.

2. Identifikácia projektu

Názorová nekonzistentnosť a netransparentnosť krokov, vraždy a kauzy, silné prípady, to sú skutočnosti, ktorým čelí NS SR. Nelahká pozícia, kedy v spoločnosti vládne silná vlna nedôvery v štátne inštitúcie, ale aj v justícii a právny štát.

Jedným z hlavných symbolov justície každého demokratického štátu je jeho sídlo. Sídlom nášho vrcholného orgánu je silný reprezentačný dom, signifikantný priestorový projekt Staromestskej ulice, ktorý bol a je reprezentačným miestom stretu ľudu a súdnej moci.

Bez hlbšieho rozmyslu mu neprávom spoločnosť prisudzuje vlastnosti doby, na konci ktorej vznikal. Nastal čas pretvoriť obraz spravodlivosti v štáte, a opäť diskutovať o hodnotách architektúry nového sídla Najvyššieho súdu.

2.1. Ciel projektu obnovy budovy NS SR

Cieľom projektu štúdie uskutočnitelnosti je navrátiť NS SR funkčné, reprezentatívne a účelné miesto výkonu práce. Predstaviť a vyhodnotiť alternatívy a pristúpiť k obnove sídla inštitúcie s ohľadom na jej významnú architektonickú (budova navrhnutá architektom Vladimírom Dedečkom) a spoločenskú hodnotu, s ohľadom na efektivitu vynakladania verejných prostriedkov, s cieľom dlhodobej technickej a energetickej udržateľnosti a efektivity prevádzky. Obnova má zabezpečiť opäťovnú prevádzku v jednej budove a jej priestorové aktualizovanie pre potreby NS SR a KNS SR v štandardoch súčasných platných noriem. Budova NS SR nie je vyhlásená za národnú kultúrnu pamiatku, je však súčasťou registra modernej architektúry, ktorý je výsledkom práce Oddelenia architektúry Historického ústavu SAV, ktorý mapuje diela modernej architektúry 20. storočia na Slovensku.

NS SR a KNS SR dnes disponuje 228 zamestnancami a sudcami s plánovaným navýšením na 322. Jednotlivé kolégia NS SR a zamestnanci KNS SR sídlia na viacerých pracoviskách v rámci mesta Bratislavы, či už v priestoroch v správe KNS SR alebo v prenajatých priestoroch.

Cieľom investície je:

- a. Opäťovné zabezpečenie efektívnej prevádzkyschopnosti inštitúcie NS SR a KNS SR v súlade s platnými technickými požiadavkami a normami;
- b. Zjednotenie všetkých organizačných útvarov KNS SR a kolégia NS SR do jedného priestoru zo zámerom zvýšenia efektivity práce a zodolnenia zabezpečenia budovy;
- c. Zniženie celkových nákladov súvisiacich s energetickou náročnosťou budovy o viac než 50 %;
- d. Obnova spoločensko-architektonickej hodnoty budovy;
- e. Zniženie celkových nákladov súvisiacich so správou a prenájom budov a prevádzkových nákladov a nákladov na parkovanie zamestnancov KNS SR a súdcov NS SR.

Uvažované varianty Najvyššieho súdu:

V0. Status quo – Zachovanie súčasného stavu – prenájom priestorov pre KNS SR a NS SR

V1a. Asanácia a novostavba zmysle referencií MS SR (Benchmarky, Reforma súdnej mapy BA)

V1b. Asanácia a novostavba v zmysle 1:1 priestorových možností k rekonštrukcii budovy na Župnom námestí

V2. Rekonštrukcia budovy na Župnom námestí

2.2. Pohľad do minulosti a pomenovanie súčasného stavu

Nezainteresovaným subjektom sa môže javiť, že rozlohou (m²) je budova na Župnom námestí priestorovo veľkorysá pre potreby NS SR a KNS SR, a to vo vzťahu k minulosti, keď tieto priestory zdierali viaceré inštitúcie (najmä MS SR, NS SR, KNS SR a určité časové obdobie aj KSR SR). Skutočnosť je však iná, pretože v čase, keď boli v budove NS SR hlavne dve inštitúcie MS SR a NS SR, priestory pre administratívny aparát boli výslovne nedôstojné, nakoľko v stiesnených priestoroch malých kancelárií sedeli viacerí zamestnanci. Postupným navýšovaním počtu zamestnancov, vznikom KNS

SR to dospelo až do takého stavu, že nebolo ničím nezvyčajným, že niektorí zamestnanci KNS SR vtedy sedeli aj v skladových priestoroch, ktoré sa uspôsobili pre účely kancelárií. Nutnosť riešiť tieto požiadavky týkajúce sa kancelárskych priestorov viedla až k tomu, že na úkor kancelárskych priestorov boli postupne upravené, a tým pádom aj zrušené, priestory bývalej kuchyne a jedálne, ako aj už spomínané skladové priestory. V nevyhovujúcich podmienkach pracovali nielen zamestnanci predstavujúci odbornú administratívnu, ale tiež IT oddelenie, knižnica, elektronická podatelňa, informačné centrum a mnohí sudskej, ktorí vzhľadom na malé priestory kancelárií, tieto nemohli využívať ani na bežné porady senátov. NS SR mal pritom k dispozícii len jednu zasadaciu miestnosť. Je potrebné poukázať na to, že tento nevyhovujúci stav sa netýkal len kancelárskych priestorov, ale aj sociálnych zázemí, ktoré neboli dimenzované pre postupne narastajúci počet zamestnancov. Tieto nedostatky si veľmi dobre uvedomovali všetky inštitúcie pôsobiaci v budove NS SR. Dlhé roky sa viedli formálne aj neformálne diskusie, ktorá z inštitúcií (MS SR, resp. NS SR) si nájde vhodnejšie priestory a uvoľní budovu v prospech druhej inštitúcie, pričom sa poukazovalo aj na to, že v jednej budove by nemali spoločne pôsobiť dve zložky štátnej moci, a to MS SR, ktoré reprezentuje výkonnú moc a NS SR ako predstaviteľ súdnej moci, pretože by mali byť oddelené a nezávislé od seba.

Napriek tomu, že aj v minulosti mali predstaviteľia NS SR záujem zotrať v budove NS SR, pretože si uvedomovali jej potenciál ako stavby výslovne navrhovanej pre najvyššiu súdnu inštanciu, ktorý dopĺňa perspektíva patričnej dôstojnosti priestorov, prostredia a tiež lokalizácie budovy v hlavnom meste, ktorá je nenahraditeľnou pridanou hodnotou, bez ktorej vrcholná inštitúcia všeobecného súdnicstva nemôže zastávať svoje popredné miesto tak, aby nevyhnutne vykazovala typické štandardy vrcholných justičných inštitúcií, ako tomu bežne je aj v susedných štátach, na druhej strane si však uvedomovali personálnu predimenzovanosť tejto budovy a neakceptovateľné podmienky fungovania sudskej a administratívnej, a preto vyvíjali aktivity, ktoré smerovali k nájdeniu iných vhodných priestorov, ktoré vzhľadom na postavenie NS SR ako vrcholného orgánu súdnicstva, museli byť nevyhnutne situované v užšom centre Bratislavu a nie na periferii mesta, zároveň však museli byť uspôsobené pre potreby výkonu súdnicstva, a to najmä existenciou priestorov, kde by bolo možné vytvoriť dostatočný

počet pojednávacích miestností s potrebným zázemím, vrátane dostatočného počtu výťahov kvôli plynulej vnútorej logistike, eskortnými miestnosťami, priestormi pre verejnosť, ktoré by boli odčlenené od priestorov určených pre administratívnu a náležite zabezpečené, s vhodným napojením na infraštruktúru a dostatočným počtom parkovacích miest. Napriek vynaloženému úsiliu sa preukázalo, že potenciálu pre maximálne funkčné uspôsobenie priestorov podmienkam a nevyhnutným štandardom v akých by mal v 21. storočí pôsobiť NS SR bezkonkurenčne korešponduje práve budova na Župnom námestí, ktorá bola cielene a premyšlene projektovaná práve pre potreby vrcholnej súdnej inštitúcie.

S prihliadnutím na vyššie uvedené sa zdalo ako vhodnejšie riešenie nájsť nové sídlo pre MS SR, ktoré je klasickou štátou inštitúciou so štandardnými požiadavkami na budovu a kancelárské priestory, čo sa nakoniec podarilo aj zrealizovať a pre NS SR a v tom čase už aj KNS SR, to predstavovalo úspešné zavŕšenie skutočne dlhodobo (vyše 10 rokov) trvajúcej snahy o získanie tejto budovy do správy.

Budova NS SR v časti priestorov pre administratívnu nebola v čase spoločného užívania nikdy plnohodnotne prispôsobená potrebám súdu ako vrcholnej inštitúcie súdnicstva. Absentovali štandardné reprezentatívne priestory nielen na účely oficiálnych návštiev, ale aj samozrejme súčasti, ako zasadacie miestnosti, študovňa, či knižnica, ktoré boli po celý čas riešené len provizórne, skladové priestory boli tiež nedostatočné, pretože použiteľné skladové priestory slúžili ako kancelárie pre zamestnancov.

Priestory, ktoré sa java ako navyše, sú pre NS SR a KNS SR nevyhnutne upotrebitelné na účely, ktoré budova NS SR pred rekonštrukciou nemohla plniť z kapacitných dôvodov. Prvýkrát sa naskytuje príležitosť, aby NS SR tieto priestory použil dômyselne pre svoje vlastné potreby ako súdu a na plnenie svojich úloh ako úradu. Kancelárské priestory je potrebné dimenzovať tak, aby boli dôstojné a reflektovali status sudskej NS SR a zamestnancov, čo naozaj nebolo v minulosti štandardom. Pre fungovanie súdu a úradu bude nevyhnutne potrebné vyčleniť tiež dostatočný počet zasadacích priestorov nielen pre stretnutia sudskej a administratívnej, ale aj pre stretnutia/zasadnutia/porady organizačných útvarov kancelárie, projektových

tímov a poradných útvarov vedenia súdu a kancelárie a tiež rokovaní s partnerskými inštitúciami, či orgánmi.

Zároveň je potrebné dodať, že snahou oboch inštitúcií je v krátkodobom a dlhodobom horizonte posilniť a postupne navyšovať počet súdcov a asistentov súdcov, čo je dlhodobejšie pertraktovaná téma, avšak vzhľadom na historické pôsobenie NS SR, ako aj aktuálnu priestorovú situáciu a fungovanie v provizórnych podmienkach, táto téma naznievala viac menej v odborných kruhoch, bez oficiálnych požiadaviek na príslušné rezorty. V súčasnosti majú obe inštitúcie spolu 228 miest zamestnancov a súdcov (65 miest súdcov), pričom do budúcna (v horizonte najbližších rokov) je predpoklad navýšenia počtu súdcov na 74 miest, aby bolo možné posilniť každé kolégium o jeden trojčlenný senát, s čím nevyhnutne súvisí navýšenie počtu asistentov na 74 miest. Zvýšenie počtu odborného aparátu je kľúčové z hľadiska jedнак dĺžky konania pred súdom (navýšenie počtu asistentov súdcov vyplýva aj z politickej požiadavky podstatne skrátiť dĺžku súdneho konania na NS SR, ktorá by mala klesnúť pod 1 rok. V súčasnosti sú prejednávané na NS SR aj veci, ktoré sú staršie ako 2 až 3 roky, ktorý stav je potrebné eliminovať) a tiež z hľadiska vyvažovania výdavkov na mzdy súdcov v porovnaní s výdavkami na mzdy odborného aparátu. V súvislosti s reformou súdnej mapy sa dá očakávať navýšenie počtu vecí, ktoré napadnú na NS SR, keď súdy, ktoré sa budú špecializovať na určitý druh agendy (rodinná, trestná, obchodná a pod.) začnú rozhodovať viac vecí v kratšom čase, na čo musí byť NS SR pripravený. Z dlhodobého hľadiska je zámer zdvojnásobiť počet asistentov, aby sa dosiahlo stav, aby každý súdca mal dvoch asistentov, tým pádom by sa navýšil celkový počet miest súdcov a zamestnancov na 322. Je to tiež trend v iných európskych štátoch, napr. NS ČR má na jedného súdca 3 asistentov už niekoľko rokov. Navýšenie asistentov súdcov podporuje aj štúdia Európskej komisie pre efektívnejšie súdnictvo (skr. CEPEJ vid' príloha č. 10), ktorá na strane 55 odporúča pre Slovensko minimálne troch asistentov na jedného súdca.

Faktorov, pre ktoré nebolo možné vstúpiť do rokovaní s príslušnými inštitúciami (MS SR, MF SR), bolo viacero, pričom ako už bolo uvedené vyššie, jedným z nich bol tiež faktor nedostatku kancelárskych priestorov v budove NS SR, kam by ich bolo možné situovať.

Realizácia vyššie uvedeného je jednou z priorit vedenia NS SR a KNS SR, ktorú bude nevyhnutne potrebné čo najskôr presadiť postupným navyšovaním systemizovaných miest. Ide o prioritu takého významu, že zadávateľ túto požiadavku zadal MIB-u ako faktor, na ktorý je potrebné bezpodmienečne prihliadnuť. Nemá opodstatnenie realizovať víziu NS SR s časovým horizontom niekoľko desiatok rokov a ignorovať reálne potreby a nevyhnutné opatrenia, o ktorých už teraz vieme, že majú absolútну prioritu z pohľadu riadneho výkonu súdnictva.

Budova NS SR bola prevedená do správy KNS SR z MS SR k 1. januáru 2021. Až nadobudnutím správy získal investor reálny a postupne aj podrobný prehľad o tom, v akom stave sa budova NS SR nachádza, keďže do 31. decembra 2020 užíval priestory budovy NS SR len na základe Zmluvy o výpožičke nebytových priestorov.

Stavebná realizácia budovy NS SR prebiehala v rokoch 1984 – 1989, odovzdanie do užívania prebehlo v rokoch 1990/1991. Po roku 1989 sa urýchlovalo ukončenie výstavby, čoho výsledkom bolo znižovanie kvality výstavby, ktoré viedlo k nevyhovujúcim stavebným postupom, následne k rýchlej degradácii materiálov a technológií a k ich postupnej nefunkčnosti. Následkom zlého a nevyhovujúceho technického stavu budovy a technológií vznikali časté havarijné situácie (problémy so zatekaním v budove a pojednávacích miestnostiach, úniky vody, praskajúce potrubie, problémy s kanalizáciou a spodnou vodou, nevyhovujúci technický stav okien a ich nedostatočné tepelnoizolačné a akustické vlastnosti, citelný hluk najmä zo strany Staromestskej ulice a problémy s prehrievaním stavby vedúce k individuálnej inštalačii klimatických zariadení v priestoroch kancelárií atď.), ktoré si vyžadovali nemalé finančné náklady. V konečnom dôsledku neriešili podstatu celého problému. Ak by tento stav pretrvával dlhšie časové obdobie, investorovi by mohlo byť vytyčané zo strany kontrolných orgánov štátu neúčelné, neefektívne a nehospodárne vynakladanie finančných prostriedkov pridelených v rámci kapitoly z rozpočtu štátu.

Vyššie popísaný nevyhovujúci a havarijný stav budovy NS SR však neumožnil dlhšie zotrvanie a pôsobenie oboch inštitúcií v tejto budove a bolo nevyhnutné riešiť otázku zásadnejšej a hlavne komplexnej rekonštrukcie budovy NS SR, ktorá však nemohla prebehnúť za plného chodu a obsadenosti

budovy, a preto bolo potrebné pristúpiť k výstavaniu budovy. Ešte predtým však bolo potrebné nájsť vhodné priestory, kam by bolo možné umiestniť najmä výkon súdnictva (občianskoprávne a trestnoprávne kolégium) počas obdobia plánovanej rekonštrukcie. KNS SR zrealizovala prieskum trhu, v rámci ktorého si vytypovala budovy, ktoré by eventuálne prichádzali do úvahy. Ako vhodné sa javili priestory v administratívnej budove situovanej v Ružovej doline, avšak v rámci rokovania s potenciálnym prenajímateľom nastali prekážky, ktoré sa nepodarilo odstrániť a ktoré bránili uzatvoreniu zmluvného vzťahu. Z ďalších posudzovaných ponúk v čo najväčšej možnej mieriere požiadavky a očakávania KNS SR splnila administratívna budova na Panónskej ceste, ktorú má v súčasnosti KNS SR v nájme.

Presun súdcov a zamestnancov z budovy NS SR do náhradných priestorov bol časovo, organizačne a technický náročný proces, ktorý sa realizoval v niekoľkých etapách od polovice novembra 2021 do konca februára 2022, pričom bolo zároveň nevyhnutné zabezpečiť riadny chod jednotlivých organizačných útvarov KNS SR a výkon súdnictva NS SR.

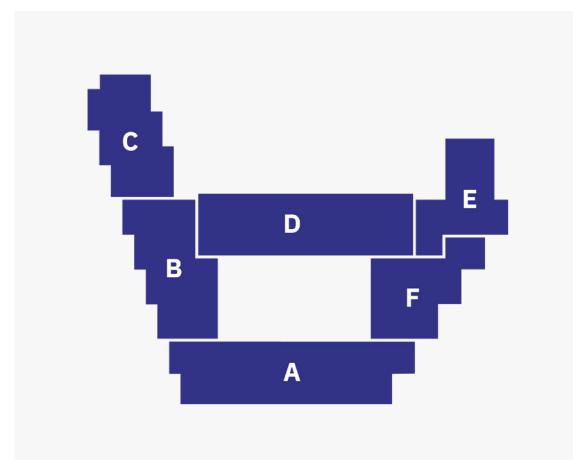
KNS SR a NS SR v súčasnosti pôsobia v štyroch samostatných budovách v rámci intravilánu mesta Bratislavu, z čoho sú dve budovy majetkom SR a KNS SR ich má vo svojej správe (budova Klobučnícka 7 a budova Námestie SNP 28) a dve v prenájme od komerčných vlastníkov (budova Panónska cesta 11 a budova Zámocká 4). Pre potreby výkonu súdnictva (pojednávanie exponovaných káuz, pri ktorých je predpoklad vyšej účastí verejnosti a médií), má navyše KNS SR v krátkodobej výpožičke väčšiu pojednávaciu miestnosť na Krajskom súde v Bratislave.

Je možné konštatovať, že súčasný stav je pre inštitúciu NS SR a KNS SR významne náročný, a to z dôvodu priestorových požiadaviek (aktuálnych, aj budúcich), ako aj tranzitných (komunikácia, prevoz obvinených, prevoz materiálov, spisovej dokumentácie, presun súdcov a administratívy na pojednávania na Krajskom súde v Bratislave, zabezpečenie bezpečnosti), či formálnych (významnosť inštitúcie tohto typu môže byť znehodnocovaná už len tým, že nedisponuje vlastným sídlom), s čím úzko súvisia aj požiadavky na atraktivitu pre súdcov a zamestnancov a tiež aj požiadavky na samotný výkon svojej funkcie.

Hlavnou prioritou investora je komplexná rekonštrukcia budovy, ktorou sa podarí odstrániť všetky nedostatky budovy, vrátane systémových tak, aby zrekonštruované priestory boli v súlade s technickými normami a požiadavkami, a zároveň bola dosiahnutá najvyššia možná energetická úspora.

2.3. Výmera súčasného stavu budovy NS SR

Pre orientáciu v tabuľkách pomenúvame časti budovy – bloky písmenami.

Obr. č. 01 Pomenovanie blokov používané v tabuľkách a prílohach

Výmera súčasného stavu budovy NS SR

	HPP	ČPP	ČPP súčasný stav s okom D	ČPP súčasný stav bez bloku D	ČPP blok D m ²
1PP 1 PP chodby	3895	3069	2 221 848	2 221 848	x x
1NP 1 NP chodby	3390	2581	1161 1420	1161 1420	x x
2NP 2 NP chodby	2986	2341	1597 744	1094 644	503 100
3NP 3 NP chodby	2986	2341	1597 744	1094 644	503 100
4NP 4NP chodby	2986	2352	1608 744	1094 644	514 100
5NP 5 NP chodby	2986	2352	1608 744	1094 644	514 100
6 NP 6 NP chodby	2667	2019	1292 727	897 644	395 83
SPOLU	21896	17055	17055	14 143	2 912

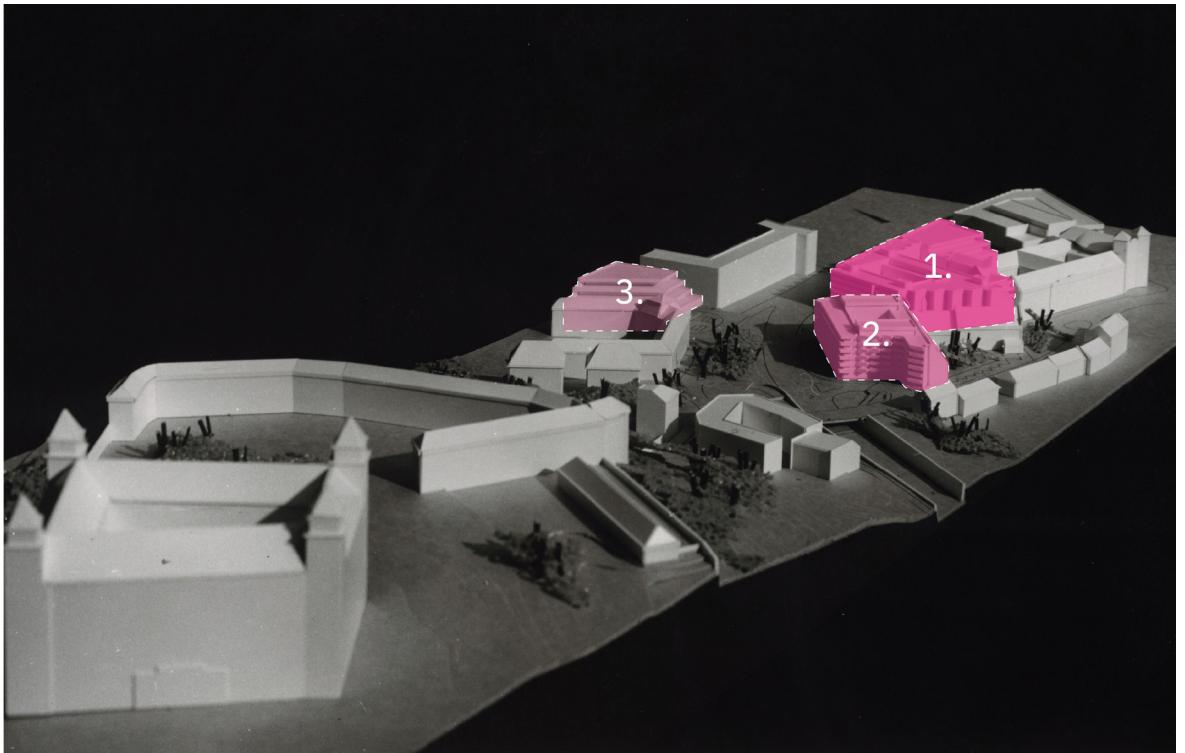
Tab. č. 01 Výmera súčasných plôch

2.4. Stručne o budove NS SR

Budova NS SR je architektonickou pamiatkou z vrcholného obdobia tvorby Vladimíra Dedečka. Je autorovou poslednou veľkou realizovanou administratívnu budovou. V. Dedeček okrem budovy súčasného NS SR navrhol v lokalite južného nástupu do centra mesta zoskupenie viacerých vládnych budov, napokon sa zrealizovala len budova NS SR. Realizovaná hmota samostatnej budovy vytvára v lokalite silný architektonický výraz Staromestskej ulice. Je tvorená autorovým priestorovým usporiadaním inštitúcií v budove, tomu uspôsobenému konštrukčnému systému, ktorý je uložený v špecifickom tvaru pozemku. Súčasťou hlavného priečelia je asymetrický kríž s výtvarným dielom Vôľa ľudu od Alexandra Trizuljaka, výtvarným dielom od Ludwika Korkoša je doplnený bočný vstup. Programovo je rozdelená budova na verejné prízemné podlažie(foyer, pojednávanie miestnosti) a verejnosi neprístupné podlažia (kancelárie). Vo verejne prístupnom podlaží sa nachádzajú hybridné pojednávanie miestnosti od Jaroslava Němca navrhnuté tak, aby vyhovovali obom inštitúciám, NS SR ako pojednávanie miestnosti a Ministerstvu spravodlivosti SR ako zasadacie a konferenčné priestory.

Chceme vyzdvihnúť vysoké architektonické, pôdorysné, priestorové a materiálové stvárnenie pojednávacích miestností, ktoré sú jadrom celého domu. Pojednávanie miestnosti obopína verejne prístupná chodba s čakacími zónami. Na interiéroch pojednávacích miestností a priestorov pre verejnosť pracoval architekt Jaroslav Nemec. Dedeček sály obohnal čakacími a spoločenskými priestormi doplnenými interiérovými vitrážami od Vincenta Hložníka a Ľubomíra Zelinu.

Často vytýkaná nekontextuálnosť NS SR s okolím je založená na plytkých porovnávaniach s historickým prostredím, v ktorom sa nachádza. Avšak pri dôslednom skúmaní je možné objaviť prekvapujúce informácie ako je tento dom vo svojich vrstvách zapojený do prostredia. Jeho hodnota tkvie v hlbšom porozumení miešania ne/architektonických postupov, ktoré sa dajú čítať vo viacerých vrstvách. Čítanie je možné naprieč podlažiami, rozoberaním budovy na bloky, delením budovy medzi dve inštitúcie alebo zapojením blízkeho a vzdialenejšieho kontextu mesta. Zachovaná dokumentácia ukazuje, že Vladimír Dedeček nerátal pri výstavbe NS SR a Ministerstva spravodlivosti SR len s jedinou budovou, ale táto budova sa mala stať súčasťou novootvoreného vlastného kontextu. (prvá, druhá, tretia etapa).

Obr. č. 02 Prvá, druhá, tretia etapa „vládnych budov“. Zdroj: vid' Bibliografia

Prvá etapa – realizovaná čiastočne – prvá etapa a) NS –SSR I. (budova NS SR a Ministerstva spravodlivosti SR) realizovaná bez podzemných garáží 210 p.m., nerealizované prvá etapa b) NS –SSR II. + Mestský archív + dom knihy a hudobník dnes s podzemnými garážami 468 p.m.

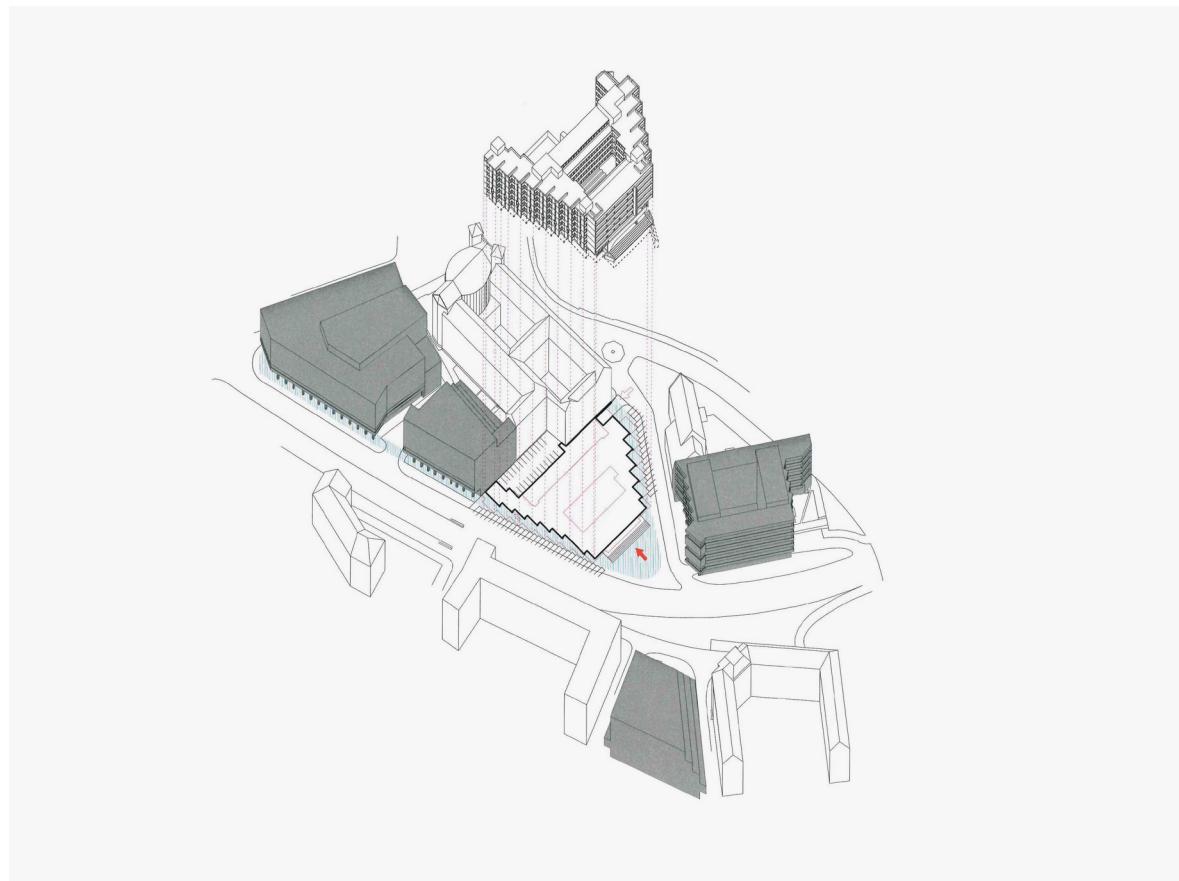
Druhá etapa – kláštor – nerealizovaná budova Ministerstva kultúry a pamiatkový ústav s nadzemným parkoviskom a pešia zóna.

Tretia etapa – dnes Falkensteiner – nerealizovaná budova medzinárodného hotela a doškolovacie zariadenie s podzemnými garážami.

2.5. Kultúrno-spoločenská hodnota budovy NS SR (autorský text prof. Ing. arch. Monika Mitášová, PhD a prof. PhDr. Marian Zervan, PhD)

Budova bola objednaná, navrhovaná (1977–1988) a stavaná (1984–1989) ako spoločné sídlo Najvyš-

šieho súdu SSR a Ministerstva spravodlivosti SSR na ľavom brehu Dunaja, v blízkosti Bratislavského hradu a historického centra mesta, v lokalite plánovanej ako nová „vládna štvrt“, kde sa mali postaviť tri nové stavby: budova Ministerstva kultúry s pamiatkovým ústavom (nerealizované), Najvyššieho súdu s Ministerstvom spravodlivosti a napokon Hotela pre medzinárodnú klientelu s doškoľovacím centrom (nerealizované).

Obr. č. 03 Plánovaná „vládna štvrt“. Situácia – axonometria: budova vo vzťahu k pozemku, existujúcej zástavbe a sivo vyznačeným plánovaným, ale nerealizovaným stavbám architekta Dedečka. Zdroj: vid' Bibliografia

Všetky tri tieto budovy mali teda v sebe zlučovať minimálne dve autonómne inštitúcie s rozmanitými kultúrno-vzdelávacími, spoločenskými a politickými vládnymi programami na rôznych úrovniach štátnej moci a reprezentácie federatívneho usporiadania socialistického Československa – v prípade súčasnej budovy NS SR sa jednalo o kumuláciu moci súdnej aj výkonnej (exekutívnej) v spoločnej stavbe. Justično-exekutívna administratívna budova bola napokon jediná z plánovanej

„štvrte“ s triádou vládnych budov, ktorú štát a strana stavebne realizovali.

Budova NS SR ako fragment celku preto od svojho vzniku niesla a nesie všetky dôsledky vyplývajúce z tejto situácie. Na jednej strane prináša inovujúce, významné a hodnotné – jedinečné riešenie novej architektonickej úlohy (ako spojiť dva autonómne programy v jednej stavbe) medzi riekom a podhradím a na druhej strane spôsobuje aj nesie dôsledky

fragmentácie. Prepája a reprezentuje kolidujúce fragmenty historických a nových vzťahov v okolitej verejnom priestore (medzi Bratislavským hradom, Národnou radou Slovenskej republiky, kostolom Sv. Trojice, bývalým Domom novinárov od akademika Emila Belluša a palácovými formami Grasalkovičovho paláca, atď.); medzi historickou parceláciou aj uličnou sieťou a utváraním novej uličnej siete; ďalej medzi historickým, stávajúcim a novým dopravným systémom mesta.

Z požiadavky na vybudovanie novej reprezentívnej súdnej aj exekutívnej budovy v kontakte s Národnou radou Slovenskej republiky vyplýval aj jej štátny, politický a kultúrny význam a zmysel, stala sa prioritou vládnou a straníckou úlohou architektúry druhej polovice 70. a celých 80. rokov 20. storočia. To, že v súčasnosti budova NS SR nie je považovaná za zavŕšovanie procesu dobudovania novodobých stavieb štátnej správy Slovenska v drahom z najvýznamnejších kultúrnych centier federácie Českej socialistickej republiky a Slovenskej socialistickej republiky (od 1968), ale výhradne iba za symbol záverečnej, normalizačnej etapy upadajúceho „reálneho socialismu“, nie je iba paradoxom povrchne jednostranného spôsobu interpretácie našich nedávnych dejín. Je aj dôsledkom dlhej a komplikovanej genézy tejto „dvojjedinej“ stavby, ktorá od projektu (1977) po dostavanie (1989, kolaudácia 1990) vznikala 12–13 (!) rokov. Zároveň sa priestorové nároky na rozsah jej programov a plánované počty užívateľov/zamestnancov oboch inštitúcií neustále zvyšovali, zatiaľ čo kvalita stavebných prác, technológií a materiálov sa znižovala v období rozpadu socialistického hospodárstva aj Rady vzájomnej hospodárskej pomoci (RVHP) bývalého východného bloku socialistických krajín Európy.

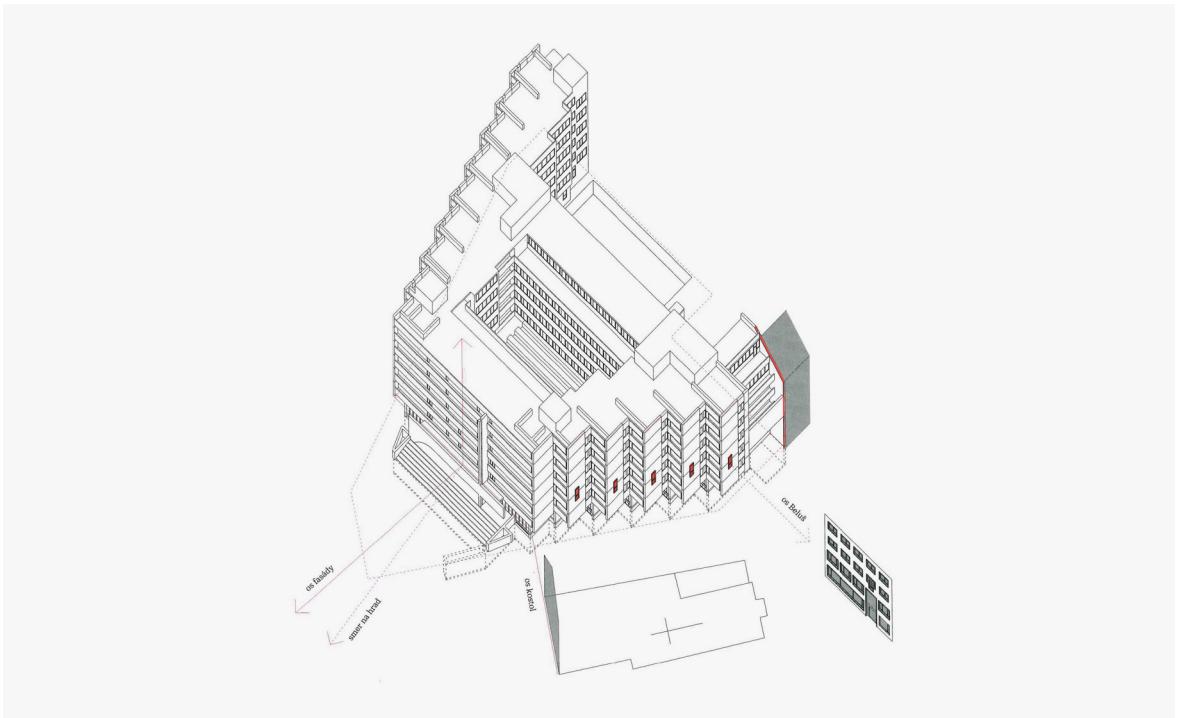
Známe sú dva architektonické projekty budovy (prvý od architekta Tibora Gebauera /nedatovaný/ a druhý od architekta Vladimíra Dedečka /od 1977/). Oba projekty hľadali odpoved' na bezprecedentne nový, neštandardný „dvojprogram“, či zdvojenú funkciu a v tomto zmysle predstavujú jedinečné architektonické návrhy spájania „nespojiteľných“ programov v jednej stavbe, pre ktoré architekti utvorili nové architektonické priestorové usporiadania aj architektonické jazyky – každý z autorov iný. Architekt Gebauer navrhol koncentrický zaoblený monoblok s monumentálnym antikizujúcim vstupom na trojuholníkovom pôdoryse. Dovnútra trojhranu vložil átrium s oválnym tubusom amfiteátra lúčovito členeného na súdne siene a okolo átria

ria oválne zrežazené pracovne (dodávateľia odmietli stavbu realizovať z dôvodu neoverenej konštrukcie na nestabilnom podloží). Architekt Dedeček do trojuholníkovej stavby vložil átrium s klastrom (zhľukom) hranolových, lichobežníkových a triangulárnych amfiteátorov, a okolo 4 komunikačné veže s líniemi pracovní po obvode diagonálnych ramien trojuholníkovej stavby. Namiesto Gebauerovho koncentrického oválneho amfiteátra a pracovní Dedeček navrhol rozvetvujúce sa ramená pracovní a zhľuk pojednávacích miestností súdu, ktoré mali súčasne slúžiť ministerstvu ako rokovacie/konferenčné, a teda aj kultúrne sály. Preto, podobne ako Gebauer, aj Dedeček zvolil stupňovité auditóriá, aby garantoval nielen justičnú, ale aj výkonnú agendu a kultúrnu úlohu stavby.

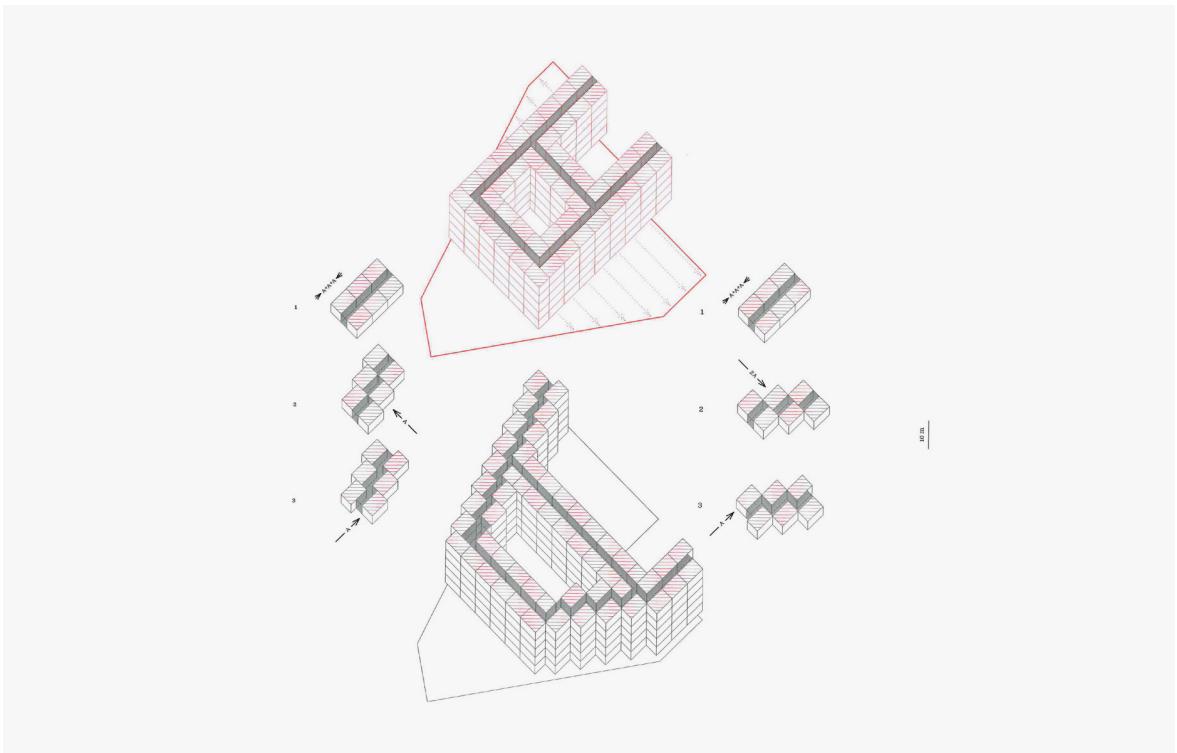
Z uvedených dôvodov je možné za kľúčové architektonické významy a hodnoty Dedečkovho projektu a stavebnej realizácii považovať:

a. Nová figuratívno-priestorová kontextualita lokality (pozemku) a programu s hmotovo-priestorovým rozvrhom budovy:

Problém, ako na trojuholníkovom pozemku možno v jednej budove umiestniť dva odlišné programy, ktoré súčasne spája spoločný menovateľ spravodlivosti, ale odlišujú sa špecifickými požiadavkami funkčnými a figuratívnymi, V. Dedeček vyriešil tak, že postavil jednu budovu a v nej dva domy. Pre prvý dom, Najvyšší súd, vybral štvorkrídlovú formu »kaštieľa s čestným dvorom« alebo formu »hradu s nádvorím«. Pre druhý dom, Ministerstvo spravodlivosti, vybral zasa trojkrídlovú palácovú dispozíciu. To, že z alternatívneho »kaštieľa« alebo »hradu« sa uplatňuje práve druhá alternatíva – odkazujúca na Bratislavský hrad –, vidno predovšetkým z konfigurácie štyroch komunikačných veží okolo vnútrodvora alebo átria. Tie sa aj v strešnej krajine prejavia ako štyri vežovité výstupky výťahových šácht. Na tento vnútroarchitektonický význam nás navádzajú aj zalomenie severozápadnej fasády (a napokon aj fakt, že V. Dedeček sa s týmto významom pohrával aj v prípade jeho budovy Národného archívu v Bratislave). Ani v archíve a ani v stavbe súdu-ministerstva necitoval historické tvaroslovie, ale geometrizované náznaky podobnosti vyjadrené vlastnou architektonickou rečou, ktoré sú čitateľné najviac z pôdorysu a z pohľadu na východosevernú fasádu. „Budova najvyššieho súdu má centrálnu kompozíciu, v ktorej jadre sú na prízemí sústredené súdne siene.“ (V. Dedeček, autorská správa k návrhu budovy).

Obr. č. 04 Kontextuálna budova. Axonometria: kontextuálna budova – ideálna os budovy a morfologická kontextuálnosť (Ústredné riaditeľstvo lesov (Kramár a Lukačovič), hradný vrch, Bellušovo okno, bočná fasáda kapucínskeho kostola). Zdroj: vid' Bibliografia

Obr. č. 05 Axonometria – nová figuratívno-priestorová kontextualita lokality (pozemku) a programu s hmotovo-priestorovým rozvrhom budovy, členenie na jeden modul. Zdroj: vid' Bibliografia

b. Inovatívne zosúladenie obvodu pozemku s pôdorysnou multiplikovanou figúrou budovy a vnútorná diferenciácia jej „prázdnego“ stredu:

Obvod trojuholníkovej parcely dáva obrýs trojuholníkovej budovy, ktorá pracuje s polaritou otvorenosti a uzavretosti vonkajška a vnútra, obvodu a jadra, plného a prázdnego stredu: „Ďalším determinantom kompozície budovy Najvyššieho súdu SR sa stal tvar pozemku a konštrukčný systém (...) pričom sa uplatnila tendencia maximálneho uvoľnenia roviny pešieho pohybu zmenšením zastavanej plochy prízemia.“ (Vladimír Dedeček, autorská správa k projektu).

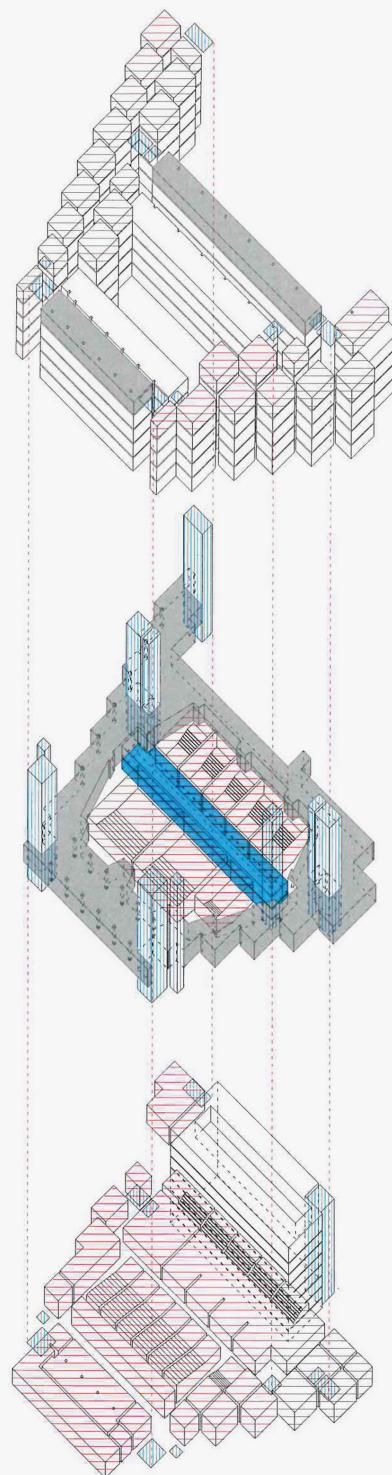
c. Jedinečná hmotovo-priestorová skladba budovy, jej kompozícia ako architektonický precedens na Slovensku:

Vzťahy otvorenosti a uzavretosti exteriéru a interiéru sa neprejavujú len navonok, ale prenikajú aj vnútom budovy. Najvýraznejšie to vidieť vo funkčno-priestorovom rozložení úsekov a menších jednotiek. Hlavné úseky: súdno-rozhodovací a justičný, administratívny, informačný, stravovací, komunikačný, technicko-technologický a parkovací a napokon aj relaxačný úsek autor segreguje po podlažiach: podzemné sú zväčša rezervované pre technické zázemie a parkovanie, prvé nadzemné

pre súdno-rozhodovací úsek, druhé až piate nadzemné pre administratívnu a šieste pre informačné technológie a stravovanie. Úseky sa potom môžu deliť na menšie jednotky rôznych veľkostí. Už len tento výpočet naznačuje, že niektoré úseky tvoria väčšie homogénne celky kombinované iba s komunikačnými vežami (napríklad administratíva alebo parkovanie) a iné sú zasa viac heterogénne: relatívne uzavretý súdno-rozhodovací úsek sa hybridizuje s otvorenými obtekajúcimi relaxačnými priestormi v prvom nadzemnom podlaží, kým informačný a stravovací úsek je heterogenizovaný administratívou a relaxačnými terasami.

Klaster (zhľuk) programov a priestorov je najvýpuklejší tam, kde sa »hrad« a »palác« stretávajú: na prvom nadzemnom podlaží. Na vyšších podlažiach sa už mení na otvorenú formu átria. »Palác« je zasa definovaný trojtraktovým usporiadáním kancelárií okolo átria a v oboch bočných krídloch, čo je, paradoxne, klasická monobloková uzatvárajúca schéma. Ale ani toto kompozičné usporiadanie potvrdzujúce vnútroarchitektonickú figuratívnosť nie je definitívne.

Hodnotu predstavujú aj stupňovité amfiteátre pojednávacích miestností v klastri, ktoré nikdy nemali slúžiť iba monofunkcii súdu a nemusia jej nevhnutne slúžiť ani v budúcnosti, pretože budova je navrhnutá komplexne: ako polyfunkčná a hybridná, nie monofunkčná ani rovnorodá.

Obr. č. 06 Axonometria: klastrovanie podzemných, nadzemných priestorov a parteru. Zdroj: vid' Bibliografia

d. Vývinová hodnota hmotovo-objemovej diferenciácie fasád a výškovej nivelety budovy:

Hodnotou je aj výšková niveleta odvodená od historických budov SNR.

Podobne hodnotu predstavuje aj zalamovanie fasád s priebežnými ochodzami zodpovedajúcimi zalomeniu vnútorných obvodových komunikácií. Veľká polarita hmotových rozdielov medzi užtvorenou štvorkrídlovou a otvorenou trojkridlovou dispozíciou sa prejavuje na viacerých úrovniach. Najzreteľnejšia je na vonkajších fasádach. Na bočných krídlach sa odohráva minuciósnejšia hra otvorenosti a uzavretosti: sú rozčlenené na svetlé pásy kontinuálnych balkónov, hnedé polia fasády s okennými otvormi a na svetlé pásy plnej steny obloženej kameňom. Ich rytmus je hlavným výrazom budovy. Kamenné steny sú zo strany Župného námestia perforované jediným otvorom: šambránovým francúzskym oknom. Zo strany Staromestskej ulice sú kamenné steny vertikálne rozdelené hnedým pásom fasády na dve časti a profilované okno je sponou medzi nimi.

Výsledným účinkom tohto postupu je to, že čelná fasáda s ústredným vstupom je vzhľadovo otvorená, bočné krídla sú z pohľadov od hlavného vstupu otvorené zalomeniami s balkónmi, ale v pohľadoch priamo z náprotívnej strany ulice alebo z námestia sa vzhľadovo uzatvárajú takmer do jedinej roviny práve vďaka zvislým pásmom fasád so svetlým kamenným obkladom. Aj parter zo strany Staromestskej ulice je otvorený priamo do chodníka presklenými dverami či dokonca schodiskom oproti parteru zo strany Župného námestia, kde sú presklené otvory nad úrovňou chodníka a tým sú vlastne neprístupné.

Tieto hry otvorenosti a uzavretosti v prípade Najvyššieho súdu v porovnaní s otvorenosťou bývalej Krajskej politickej školy v Modre-Harmónii dostačne naznačujú, že Vladimír Dedeček premýšľal v prípade Najvyššieho súdu pozorne vzťahy uzavretej a otvorenej formy práve preto, že spojil v jednej budove dva domy: jeden s relatívne otvoreným / Ministerstvo spravodlivosti/ a druhý s relatívne uzavretým programom /Najvyšší súd/).

Hodnotou je aj návrh, realizácia a materiálové riešenie pôvodného interiéru: vložené interiéry a mobiliár navrhnutý architektom Jaroslavom Nemcom v spolupráci s Vladimírom Dedečkom (modulová

koordinácia a skladba mobiliáru korešponduje s modulom aj členením priestorov a stien budovy). Interiér vertikálne zvyšujú hlboké prelamované podhlády stropov a členia ho autorské svietidlá... Stupňovitým súdnym sieňam s »vloženým interiérom« dominovali biele drevené pódiá, pozoruhodné návrhy atypických vrstvených bielo-hnedých stolov súdnej poroty, svetlé sedadlá auditória a hlboké vertikálne rastre drevených podhládov. Časť pôvodného mobiliára je už vymenená. Pojednávacie miestnosti, ale aj administratívna a jedáleň mali pôvodne rozmanitejšiu farebnosť.

e. Všetky v stavbe integrované umelecké diela v interiéri aj exteriéri, ktoré priestor a obálku budovy spoluuvárajú:

Cyklus veľkoplošných vitráží od národného umelca Vincenta Hložníka a akademického maliara Ľubomíra Zelinu (návrh 1984 (?), realizácia cca 1985/1986) s alegorickými postavami a výjavmi z dejín Bratislavu a Slovenska, inštalovaný do presklených zalomení bočnej fasády. Bronzový figurálny reliéf Vôľa ľudu (návrh variantov 1984–1989 (?), realizácia 1989, inštalácia 1990) od akademického sochára Alexandra Trizuljaka, ktorý vznikol na priamu objednávku investora a je situovaný na stene vstupnej markízy. Figurálny reliéf Revolučná idea v storčiach (návrh 1984–1989 (?), realizácia 1989, inštalácia 1990) od akademického sochára Ludwika Korkoša.

Hodnotový komplex budovy Najvyššieho súdu preukazuje, že k tomuto Dedečkovmu dielu nemožno pristúpiť tak, že sa budeme usilovať chrániť iba niektoré časti alebo detaily, či fragmenty budovy, prípadne ju uchovávať v rozmanitých antikvárnych podobách, ale je potrebné ju chrániť ako neopakovateľný hmotovo-priestorový celok. Ten je neopakovateľný nielen v kontexte dobovej architektúry na Slovensku, ale aj v kontexte Dedečkovej tvorby.

Budova potvrdzuje – tak ako aj iné klúčové diela tohto autora –, že architekt vedel architektonickými prostriedkami riešiť problém závislosti a nezávislosti od politickej moci. Jeho odpovede na dobové otázky neboli politicky plagátové, ale vznikali v hľadaní nezávislej architektonickej reči.

2.5.1. Ing. arch. Vladimír Dedeček (*1929 – †2020)

Držiteľ Pribinovej ceny II. triedy za dlhoročné mimoriadne zásluhy o kultúrny rozvoj Slovenskej

Obr. č. 07 Vitráže umiestnené v ustúpených častiach verejného prízemia, viditeľné z interiéru, V. Hložník a L. Zelina; Zdroj: Metropolitný inštitút Bratislavu, 2023

Obr. č. 09 Revolučná idea – akad. soch. Ludwik Korkoš; Zdroj: Metropolitný inštitút Bratislavu, 2023

Obr. č. 08 Reliéf Vôľa ľudu – akad. soch. Alexander Trizuljak; Zdroj: Metropolitný inštitút Bratislavu, 2023

republiky v oblasti architektúry. Držiteľ ceny Emila Belluša za celoživotné dielo a držiteľ ceny Dušana Jurkoviča za architektúru.

„Študoval a pôsobil v Bratislave, kde potom aj pracoval v Stavoprojekte. V sedemdesiatych a osemdesiatych rokoch realizoval viacero veľkých projektov neskorej moderny. Jeho objemovo veľké diela sú charakteristické expresívnym výtvarným gestom a odvážnou konštrukčnou schémou presahujúcou obvyklú mierku.“

Výber z najvýznamnejších projektov a realizácií:

- areál VŠP Nitra, 1965, cena D. Jurkoviča
- Internát Mlynská Dolina, Bratislava, 1975
- Slovenská Národná Galéria v Bratislave, 1979
- Krajská politická škola v Modre-Harmónii, 1980
- Slovenský národný archív, Bratislava, 1983
- Administratívna budova Incheba, Bratislava, 1989
- Najvyšší súd SR, Bratislava, 1989
- Výstavisko Incheba, Bratislava, 1990

2.6. Dopyt po výstupe projektu

Výstupom stretnutí okrúhlych stolov s investorom a ďalších zapojených strán sme detekovali dopyt rozdelený a pomenovaný v nadchádzajúcich dvoch odstavcoch.

2.6.1. Požadovaný dopyt KNS SR

- a. Opäťovné zabezpečenie prevádzkyschopnosti budovy NS SR v súlade s platnými technickými požiadavkami a normami;
- b. Zjednotenie všetkých organizačných útvarov KNS SR a kolégia NS SR do jedného priestoru zo zámerom zvýšenia efektivity práce a zodolnenia zabezpečenia budovy;
- c. Zniženie celkových nákladov súvisiacich s energetickou náročnosťou budovy;
- d. Zniženie celkových nákladov súvisiacich so správou a prenájom budov a prevádzkových nákladov a nákladov na parkovanie zamestnancov KNS SR a sudcov NS SR;
- e. Navýšenie parkovacích státí pre sudcov, zamestnancov, verejnosť a médiá;
- f. Obnova spoločensko – architektonickej hodnoty budovy NS SR;
- g. Úprava súčasných pojednávacích miestností;
- h. Pridanie veľkokapacitnej pojednávacej miestnosti;

- i. Zlepšenie vnútornej užívateľnosti priestorov;
- j. Vytvorenie krátkodobého ubytovacieho zázemia pre sudcov, zamestnancov, stážistov;
- k. Vytvorenie zázemia pre pracoviská tzv. prvého kontaktu s verejnosťou na prízemí, vytvorenie priestorov knižnice spoločnej pre všetky kolégia NS SR s napojením na študovňu a priestorov na prevádzku kuchyne s jedálňou;
- l. Uvoľnenie budov v správe KNS SR.

a. Opäťovné zabezpečenie prevádzkyschopnosti budovy NS SR v súlade s platnými technickými požiadavkami a normami;

Hlavnou prioritou investora je komplexná rekonštrukcia budovy, ktorou sa podarí odstrániť všetky nedostatky budovy, vrátane systémových tak, aby zrekonštruované priestory boli v súlade s technickými normami a požiadavkami, a zároveň aby bola dosiahnutá najvyššia možná energetická úspora.

b. Zjednotenie všetkých organizačných útvarov KNS SR a kolégia NS SR do jedného priestoru zo zámerom zvýšenia efektivity práce a zodolnenia zabezpečenia budovy;

Aktuálna situácia, keď NS SR a KNS SR pôsobia na štyroch pracoviskách v rámci Bratislavы, je náročná a z dlhodobého hľadiska nepredstaviteľná, a to hlavne z dôvodov, ktoré boli uvedené v bode 2.2 tejto štúdie. Sledovaným cieľom a zámerom je sústreditiť všetky organizačné útvary KNS SR a kolégia NS SR do jednej budovy, čím sa zabezpečí náležitý a bezproblémový výkon súdnicstva a efektívny výkon práce jednotlivých útvarov KNS SR, čoho následkom bude aj zodolenie zabezpečenia budovy.

c. Zniženie celkových nákladov súvisiacich s energetickou náročnosťou budovy;

V súlade s tým, čo už bolo uvedené v písm. a. tohto bodu, zámerom a očakávaným výsledkom rekonštrukcie budovy NS SR je nahradiť zastaranú a objemnú technológiu a zlepšiť energetickú odolnosť budovy NS SR v čo najvyššej možnej miere. Vysporiadať sa s problémami, ktoré sú následkom urýchlenej stavebnej realizácie (systémové nedostatky) pri prvotnej výstavbe budovy.

d. Zniženie celkových nákladov súvisiacich so správou a prenájmom budov a prevádzkových nákladov a nákladov na parkovanie zamestnancov KNS SR a sudcov NS SR;

Je možné očakávať, že zrekonštruovanie budovy NS SR a presun oboch inštitúcií zo 4 pracovisk „pod jednu strechu“ do budovy NS SR, prinesie aj významnú úsporu finančných prostriedkov, ktoré v súčasnosti KNS SR vynakladá na zabezpečenie prevádzky dvoch budov, ktoré má v správe a tiež finančných prostriedkov vynakladaných na prenájom nebytových priestorov a parkovacích miest na Panónskej ceste č. 11 a na Zámockej ulici č. 4. V neposlednom rade sa bude úspora finančných prostriedkov týkať aj tranzitných požiadaviek, ktoré už boli konkretizované v bode 2.2 štúdie.

e. Navýšenie parkovacích státí pre sudcov, zamestnancov, verejnosť a médiá;

Zlepšiť aktuálnu situáciu sudcov, ale aj zamestnancov, ktorí dochádzajú za prácou z rôznych miest Slovenska, vedieť im poskytnúť parkovacie miesto v služobnom úrade.

f. Obnova spoločensko – architektonickej hodnoty budovy NS SR;

Opäť využiť lokalitu budovy NS SR k umiestneniu a činnosti inštitúcie. Súčasná budova NS SR na Staromestskej ul. nahradila, v identickej polohe, predošlú budovu – kúriu, v ktorej historicky prebiehalo súdenie. NS SR, ako vrcholný orgán všeobecného súdnicstva v Slovenskej republike, nevyhnutne potrebuje svoje vlastné, reprezentatívne sídlo. Získanie budovy na Župnom námestí 13 do správy KNS SR predstavovalo úspešné zavŕšenie dlhoročnej snahy NS SR o získanie vlastného sídla, pričom hlavnou prioritou tohto snaženia bolo, vyriešiť dlhé roky trvajúcu priestorovú poddimenzovanosť NS SR a zlepšiť tým pracovné podmienky sudcov NS SR a zamestnancov KNS SR. Jedným z prioritných cielov je vrátiť dôstojnosť inštitúcií, ktorá potrebuje svoje silné, signifikantné sídlo.

g. Úprava súčasných pojednávacích miestností;

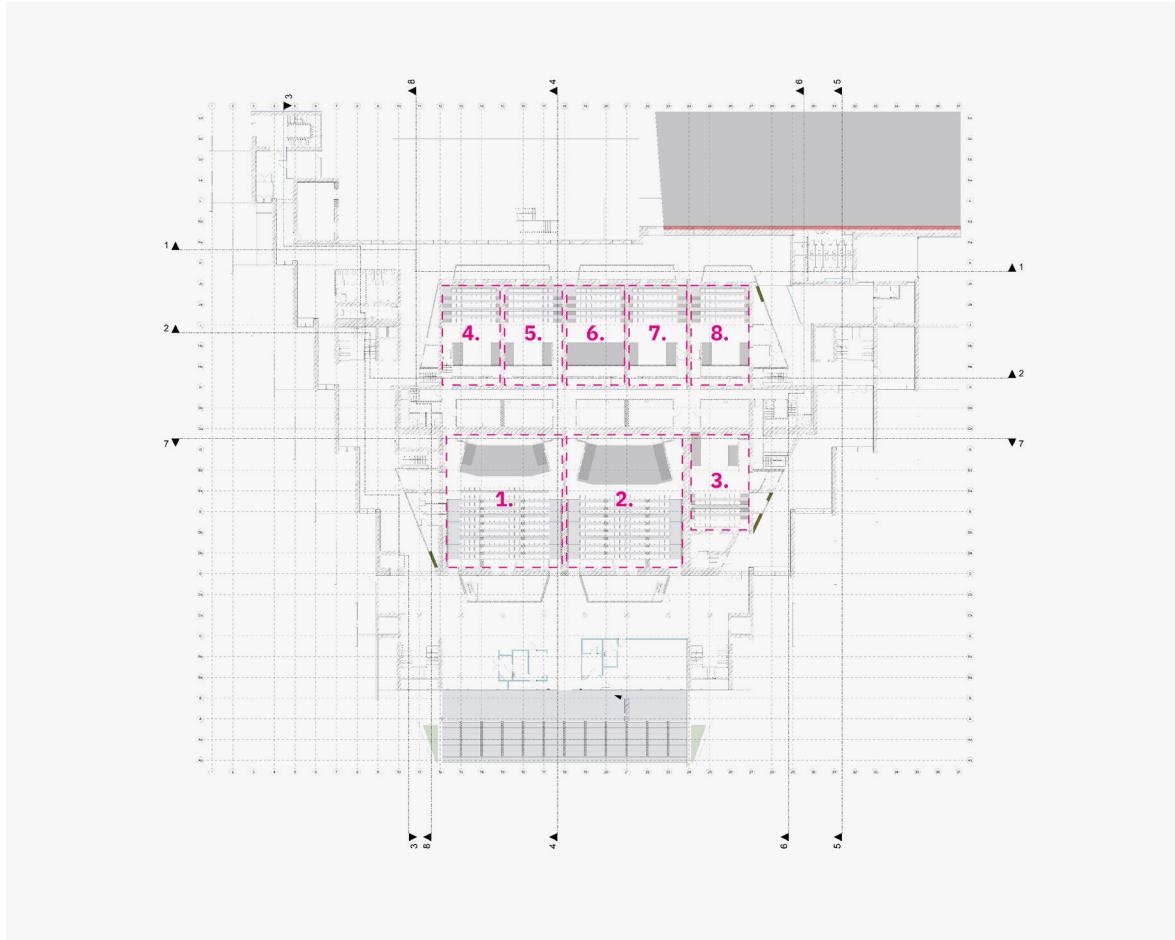
Jednou zo zásadných požiadaviek KNS SR vo vzťahu k úprave pojednávacích miestností, bola požiadavka, aby pojednávacie miestnosti neboli

navrhované v tzv. auditoriálnom (divadelnom) sedení, ktoré nedostatočne zohľadňuje práve postavenie senátu, ktorý má byť situovaný na vyvýšenom mieste oproti ostatným zúčastneným osobám a verejnosti. Táto pozícia má zabezpečiť akýsi podvedomý rešpekt voči inštitúcii Najvyššieho súdu.

V súčasnosti sa v budove NS SR nachádzajú dve veľké pojednávacie miestnosti pre cca 150 ľudí a šesť malých pojednávacích miestností. Sú napojené na jadro, ktorým sa v budove presúva súd (sudcovia a administratíva), strany konania a príslušníci Zboru väzenskej a justičnej stráže. Jadro umožňuje personálu súdu priamy prístup do pojednávacích miestností bez toho, aby sa presun prekryl s verejnosťou. Zároveň bez stretu s verejnosťou je prostredníctvom ZVJS riešený presun obvinených medzi eskortnými miestnosťami a pojednávacími miestnosťami.

Zámerom investora je, aby tento spôsob riešenia jadra budovy, bol zohľadený aj v rámci rekonštrukcie. Zároveň investor trvá na tom, aby počet pojednávacích miestností neboli v žiadnom prípade redukované. Pretože možno rozumne predpokladať, že situácia, aby každé kolégium malo k dispozícii 3 pojednávacie miestnosti, je nevyhnutným štandardom, aby senáty vedeli náležite, jednak v dostatočnom predstihu, ale zároveň tiež operatívne, napríklad vo väzobných veciach, vytvárať pojednávania bez obavy, že by tieto priestory boli blokované termínmi vytýčenými inými senátkmi skôr. Zároveň je potrebné zabezpečiť, aby v prípade súčasne prebiehajúcich pojednávaní, bolo možné tieto koordinovať tak, aby s ohľadom aj na verejnosť aj na účastníkov, ktorí sa ich zúčastňujú, bolo možné zabezpečiť dôstojný priebeh aj počas ich čakania na chodbách a pri ich uvádzaní do pojednávacích miestností, ako aj pri predvolávaní svedkov čakajúcich pred pojednávacími miestnosťami a podobne, a to aj v prípade známych káuz, kedy majú záujem o účasť napríklad aj študenti právnických fakúlt so sprievodmi a podobne. Verejnosť sa často zdržuje v priestoroch pred pojednávacími miestnosťami a je potrebné zabezpečiť koordináciu a dohľad v týchto priestoroch z pohľadu povinností ZVJS.

Práve teraz, keď má investor v súčasnosti k dispozícii len 4 pojednávacie miestnosti s mierne

Obr. č. 10 Označenie pôvodného počtu pojednávacích miestností. Dve veľké pojednávacie miestnosti pre cca 150 ľudí a šesť malých pojednávacích miestností; Zdroj: Metropolitný inštitút Bratislavky, 2023

rozdielnou kapacitou (avšak max. do 30 ľudí) a v dočasnej výpožičke, sa naplno v negatívnom zmysle prejavuje obtiažnosť situácie už pri bežnom vytváraní termínov pojednávania, pričom neoddeliteľnou komplikáciou sú nielen nedostatočné kapacity, ale tiež samotný počet priestorov na pojednávanie. Aj v súčasnosti je zo strany investora snaha získať ďalšie priestory (pojednávacie miestnosti) do výpožičky.

Vzhľadom na časový horizont, na aký sa rekonštrukcia plánuje, je veľmi dôležité mysiť aj na možnú zmenu procesných predpisov, či na možné reformy, ako sme toho boli svedkami nedávno. V r. 2022 boli na NS SR zriadené tiež zjednocovacie senáty, celkovo tak v súčasnosti pôsobí na NS SR 30 senátnych formácií (tvorených 3, 5 alebo 7 sudcami), pričom sudcovia NS

SR sú tiež sudsami tzv. kompetenčného senátu. Okrem fungovania na senátnej úrovni, vytvárajú sudcovia tri kolégia a plénium.

Už pri samotnom plánovaní budovy bol prezieravo dimenzovaný počet pojednávacích miestností, ktorý mieni investor bezpodmienečne zachovať a doplniť ho o užitočný priestor viacúčelovej veľkokapacitnej pojednávacej miestnosti.

h. Pridanie veľkokapacitnej pojednávacej miestnosti:

Princíp otvorenej justície má pre NS SR zásadný význam. Vychádzajúc z filozofie umožniť prístup k výkonu súdnictva širokej odbornej

a laickej verejnosti, ako aj novinárskej obci, investor poukazuje na potrebu veľkokapacitnej pojednávacej (zasadacej) miestnosti. Z praxe možno poukázať na mnohé prípady, a to najmä v súvislosti s verejnou pozorne sledovanými trestnými kauzami, keď NS SR musel z kapacitných dôvodov prijať opatrenia smerujúce k obmedzeniu prístupu verejnosti na verejné zasadnutia. Takýto selektívny prístup je pre NS SR mimoriadne nešťastný, vymykajúci sa európskym štandardom.

Potreba veľkokapacitnej pojednávacej miestnosti vychádza aj zo zvýšených nárokov na zabezpečenie plynulého a bezpečného priebehu zasadnutí v trestných veciach zločineckých skupín a veciach s veľkým počtom obvinených (obžalovaných), poškodených a ich zástupcov. Ide o zasadnutia, keď je vyslovene žiaduce z dôvodu bezpečnosti ponechať medzi obvinenými a verejnou výraznejší voľný priestor, pre prípadný zvýšený počet príslušníkov ZVJS.

Rovnako nemožno zabúdať na situácie, keď NS SR obmedzuje kapacitu v súvislosti so šírením nebezpečnej nákažlivej ľudskej choroby, zvýšenými nárokmi na ochranu zdravia, či v pandémickom období. Na základe empírie z obdobia pandémie COVID – 19 sa potreba veľkokapacitného priestoru ukazuje ako mimoriadne žiadúca.

V neposlednom rade je potrebné reflektovať na celospoločenské dianie, keď justícia naznačala enormný nárast exponovaných trestných káuz, ktoré vo vyhliadke niekoľkých rokov budú v rámci riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov rozhodované na NS SR. Práve tieto konania argument na potrebu veľkého priestoru silne podporujú. Zároveň investor poukazuje aj na zvýšený záujem účasti na verejných zasadnutiach zo strany študentov právnických fakúlt. NS SR považuje tento trend prepájania teórie a praxe za mimoriadne prospešný a jeho cieľom je podporiť ho aj kapacitnými možnosťami.

Organizovanie veľkokapacitných interných stretnutí, či zasadnutí, na ktoré sa prizýva široká odborná verejnosť, odborných justičných konferencií a panelov, medzinárodných stretnutí a podujatí vyvolaných členstvom NS SR v medzinárodných justičných zoskupeniach

a orgánoch, ktoré sú vo svete štandardnými, pravidelnými a aj očakávanými aktivitami vrcholných justičných orgánov, na pôde NS SR (resp. pod záštitou NS SR) nie je možné v súčasnosti z pochopiteľných dôvodov vôbec realizovať. Investor dáva preto do pozornosti, že v územnom obvode Bratislavského kraja, kde sa nachádza najviac súdov rôznych stupňov, nie je k dispozícii vhodný nekomerčný priestor, ktorý by bolo možné rezortne využívať za účelom nielen pojednávaní, ale aj žiaducich odborných diskusií a podujatí.

Veľkokapacitný priestor, navrhovaný zároveň ako pojednávacia miestnosť, by neslúžil výlučne potrebám NS SR a KNS SR, ale bol by zároveň nízkonákladovým riešením pre situácie, kedy by už na súdoch nižších stupňov vznikla potreba vytvoriť podmienky pre pojednávania, o ktoré verejnosť a média prejavujú signifikantný záujem a to bez toho, aby sa radikálne kapacitne znižoval počet miest určených pre verejnosť a médiá aj napriek možným obmedzeniam týkajúcim sa napríklad povinných rozostupov miest na sedenie v súvislosti s nedávnou pandemickou situáciou, ktoré značne preukázali nedostatočné kapacitné limity priestorových možností všetkých súdov. Takýto priestor má tiež výrazný potenciál efektívne vyriešiť náročné situácie, ktoré sa týkajú vzdialávania v rezorte, a ktoré realizuje Justičná akadémia SR v Pezinku. Zároveň sa tým otvára možnosť eliminácie rozpočtových prostriedkov bežne vynakladaných na kompenzáciu cestovných náhrad účastníkov, či prednášajúcich. Práve prostredníctvom spomínaných aktivít môže NS SR signalizovať verejnosti, že ako vrcholná inštitúcia všeobecnej súdnej sústavy sa o dôveru verejnosti uchádza a zavedením takéhoto štandardov do svojho profesionálneho fungovania, sa ju snaží deklarovať.

i. Zlepšenie vnútorného užívateľstva priestorov;

Budovu NS SR rozdelujeme na zónu pre verejnosť (napr. služby podateľne, infocentra, pojednávacích miestností) a interné pracovné priestory určené pre súdcov a zamestnancov služobného úradu. Interné pracovné priestory podlažne niekoľkonásobne prevažujú verejné podlažie prízemia, je preto nevyhnutné priestory pre zamestnancov uspôsobiť tak, aby došlo k úprave a zlepšeniu psychologickej pohody pre

zamestnancov v kanceláriach, komunikačných chodbách, priestoroch hygienického zázemia a v priestoroch loggií.

j. Vytvorenie krátkodobého ubytovacieho zázemia pre súdov, zamestnancov, stážistov;

Otvorenie nových priestorových možností umožní zadávateľovi zapracovať aj ďalší štandard vrcholných justičných inštitúcií, a to možnosť NS SR zabezpečiť priestory prioritne predstavujúce zázemie pre súdov na dočasné obdobie, počas ktorého sú na NS SR pridelení na odbornú stáž. Táto požiadavka pramení z doterajších skúseností úradu a vyšle mimoriadne pozitívny signál smerom k súdom z nebratislavských nižších súdov, pričom pozitívne odbúra negatívne vnímanú sprievodnú potrebu presunu, ktorou je riešenie dočasného komerčného nájmu v sídle súdu. Vytvorenie ubytovacích kapacít, ktoré bude možné dať k dispozícii dočasne prideleným súdom, prispeje k zvýšeniu atraktívnosti stáží na NS SR bez ohľadu na vzdialenosť „domovského“ súdu od Bratislavы.

k. Pracoviská tzv. prvého kontaktu s verejnosťou, knižnica s napojením na študovňu a priestory jedálne s kuchyňou;

Ide o adaptáciu vybraných „užitočných“ priestorov úradu v snahe uspôsobiť ich optike subjektov, ktorým budú klúčovo určené. Priestory pracoviska prvého kontaktu je nevyhnutné situovať na prízemí. Kým infocentrum je prioritne zamerané na fyzické nahliadanie účastníkov konania do spisov a operatívne vybavovanie ich dopytov, podatel'ňa počas úradných hodín slúži nielen smerom k verejnosti, ale aj smerom dovnútra úradu. Je klúčovým pracoviskom, ktoré má z hľadiska nevyhnutnosti zabezpečenia riadneho chodu a fungovania za každých okolností absolútну prioritu. Priestorové možnosti v doterajšej budove umožňovali vytvorenie len provizórneho priestoru knižnice (bez študovne). KNS SR má záujem vytvoriť pre súdov a odborný aparát plnohodnotné funkčné prostredie pre účely prezenčného štúdia zakúpenej, či zapožičanej odbornej literatúry.

Zabezpečenie služieb prevádzky teplej kuchyne (bufetu) a jedálne priamo v budove prispeje k zvýšeniu hodnoty priestorov úradu a jeho atraktívnosti ako pracoviska.

i. Uvoľnenie budov v správe KNS SR;

V prípade úspejnej rekonštrukcie budovy NS SR, budovy v správe KNS SR na Námestí SNP a Klobučníckej už nebudú potrebné pre plnenie úloh KNS SR a NS SR a bude možné ich dať do dispozície iným štátnym inštitúciám, ktoré hľadajú kancelárské priestory. KNS SR v takom prípade bude postupovať v súlade so zákonom č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov, čiže vyhlási tieto budovy za prebytočný nehnuteľný majetok štátu a naloží s nimi v zmysle § 8 vyššie uvedeného zákona.

2.6.2. Požadovaný dopyt z pohľadu architektonickej hodnoty

Odvolávame sa na 5 bodov arch. hodnôt stanovených v teoretickom teste v bode 2.5

a. Charakter budovy;

Snažiť sa uchovať hodnotu architektúry v identite budovy, v jej priestorovom usporiadaní, materialite a celkovom stvárnení, budova nie je NKP, avšak je súčasťou registra modernej architektúry.

b. Pojednávanie miestnosti a verejné podlažie majú architektonickú hodnotu;

Uvedomiť si hodnotu nielen celej budovy, ale aj jej interiérových, na mieru projektovaných priestorov, najmä ak ide o priestory, kde sa stretáva výkon súdnictva a verejnosť.

c. Podlažia neverejnej časti budovy vedia byť šité na mieru;

Výhodou projektu NS SR sú relatívne transformovateľné priestory kancelárií, možnosť manipulácie nenosných stien má vplyv na veľkosť kancelárií.

d. Princíp vzájomného kompromisu;

Všetky zainteresované strany vyžadujú čo najvyššiu kvalitu obnovy budovy NS SR. Obnova budovy NS SR by mala v sebe skíbiť požiadavky zapojených strán, skíbiť požiadavky investora, hodnoty architektúry vo vzťahu k ekonomickej a energetickej efektívnosti projektu.

- e. Zatraktívniť bezprostredné okolie budovy NS SR pre chodcov a zvýšiť pobytovú kvalitu verejných priestranstiev ustúpeného prízemia budovy NS SR;

Zmeniť dnešný zanedbaný stav ulice Župné námestie, uvoľniť dopravu a uprednostniť chodcov.

2.6.3. Energetické a ekonomické požiadavky

Od návrhu alternatív obnovy budovy NS SR požadovať vysokú úroveň energetickej hodnoty vo vzťahu k investovanému kapitálu. Pri variante rekonštrukcie adekvátne skĺbiť vysokú spoločensko – architektonickú hodnotu budovy NS SR s energetickými a ekonomickými požiadavkami.

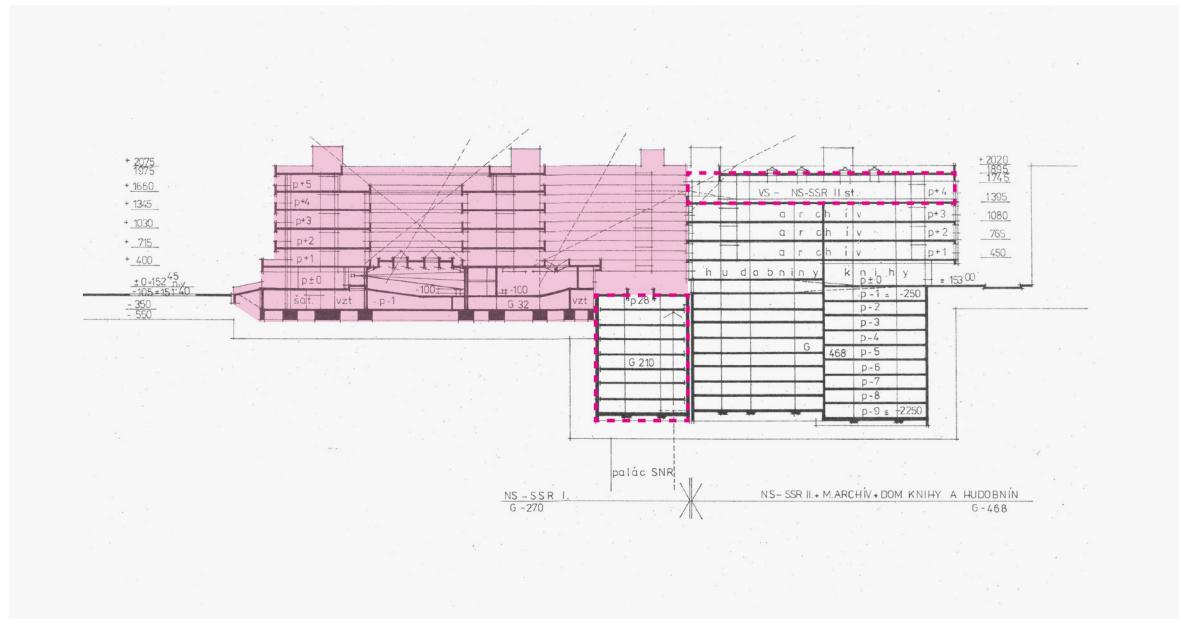
3. Technické podklady

3.1. Statická doprava

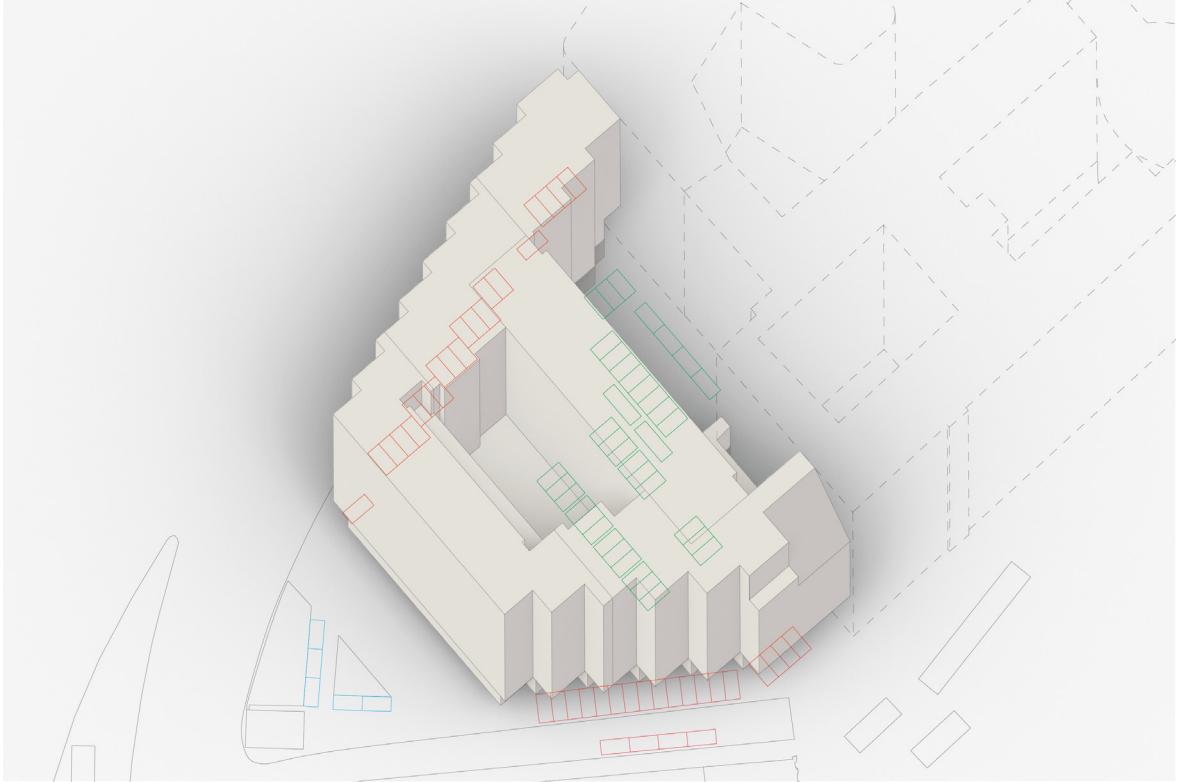
V pôvodnom projekte budovy Ministerstva spravodlivosti a Najvyššieho súdu z roku 1978 V. Dedeček plánoval v podzemnej časti budovy garáž s 32 parkovacími miestami, v priestoroch vnútorného dvora 28 povrchových a 210 podzemných parkovacích miest. Kvôli problematickému zakladaniu sa podzemné parkovacie miesta nezrealizovali. Zároveň plánovaná, ale nezrealizovaná druhá etapa výstavby Mestského archív, domu knihy a hudobní mala disponovať ďalšími 468 parkovacími miestami, na štvrtom podlaží mala obsahovať veľkú sálu NS SSR. Stavba odovzdaná k užívaniu v rokoch 90/91 obsahovala v podzemnej časti budovy garáž

s 28 parkovacími miestami (dnes podľa platných nariem je v rovnakej garáži možné umiestniť len 14 vozidiel) dve stojiská pre väčšie obrnené vozidlá alebo autobusy a 15 povrchových parkovacích miest v časti vnútorného dvora. Nezrealizované podzemné parkovacie miesta sa čiastočne presunuli na povrch a obkolesili ustúpené prízemie, ktoré malo podľa výkresovej dokumentácie patrí chodcom.

Tak ako v dokumente – Hodnotenie Reforma súdnej mapy v Bratislave, apelujeme s požiadavkou investora k vytvoreniu parkovacích miest pre sudcov NS SR. V budove NS SR má byť výhľadovo v budúcnosti umiestnených 322 zamestnancov a sudcov, z toho 74 sudcov a 248 zvyšného personálu.

Obr. č. 11 Štúdia Najvyššieho súdu od Ing. arch. Vladimíra Dedečka, datovanie IV. 1978

Obr. č. 12 Súčasný stav parkovania v okolí budovy Najvyššieho súdu; Zdroj: Metropolitný inštitút Bratislavky, 2023

Parkovanie vo dvore 15 PM (zelená)

Vnútorná garáz 14 PM, 2 PM obrnené vozidlá alebo autobusy (zelená)

Nevyhovujúce parkovanie v ustúpenom prízemí (oranžová)

3.2. Prepočet statickej dopravy

Výpočet základného počtu PM (P_o) pre Administratívne budovy a verejné inštitúcie

Administratívne priestory ($P_{o,2}$): cca 4000 m²

Dlhodobé parkovanie: Ostatní zamestnanci: $P_{o,1} = 248/4 = 62,0$ PM

Krátkodobé parkovanie: Návštěvníci: $P_{o,2} = 4000 \text{ m}^2 / 25 \text{ m}^2 / 4 = 40,0$ PM

Dlhodobé parkovanie: Sudcovia: 74 PM

$$P_o = P_{o,1} + P_{o,2} = 62,0 + 40,0 = 102 \text{ PM}$$

Pri krátkodobom parkovaní uvažujeme so striedaním návštěv 4x/ deň (STN 73 6110)

$$N = 1,1 \times O_o + 1,1 \times P_o \times k_{mp} \times k_d + P_{o,1}$$

N – je celkový počet stojísk v riešenom území

O_o – základný počet odstavných stojísk = 0

P_o – základný počet parkovacích stojísk = 102

k_{mp} – regulačný koeficient mestskej polohy (CMO – vnútorný okruh) = 0,3

k_d – súčinatel'vplyvu del'by prepravnej práce (40:60) = 1,0

Z hľadiska riešenia statickej dopravy, je stavba v súlade s legislatívnymi a normovými požiadavkami.

$$N = 1,1 \times O_o + 1,1 \times P_o \times k_{mp} \times k_d + P_{o,1} = 1,1 \times 0,0 + 1,1 \times 102 \times 0,3 \times 1,0 + 74 = 33,66 + 74 = 107,66 = 108 \text{ PM}$$

$$\text{PM pre ZŤP} = 4\% \text{ z celkového počtu PM} = 0,04 \times 108 = 4,32 \text{ PM} = 4,0 \text{ PM}$$

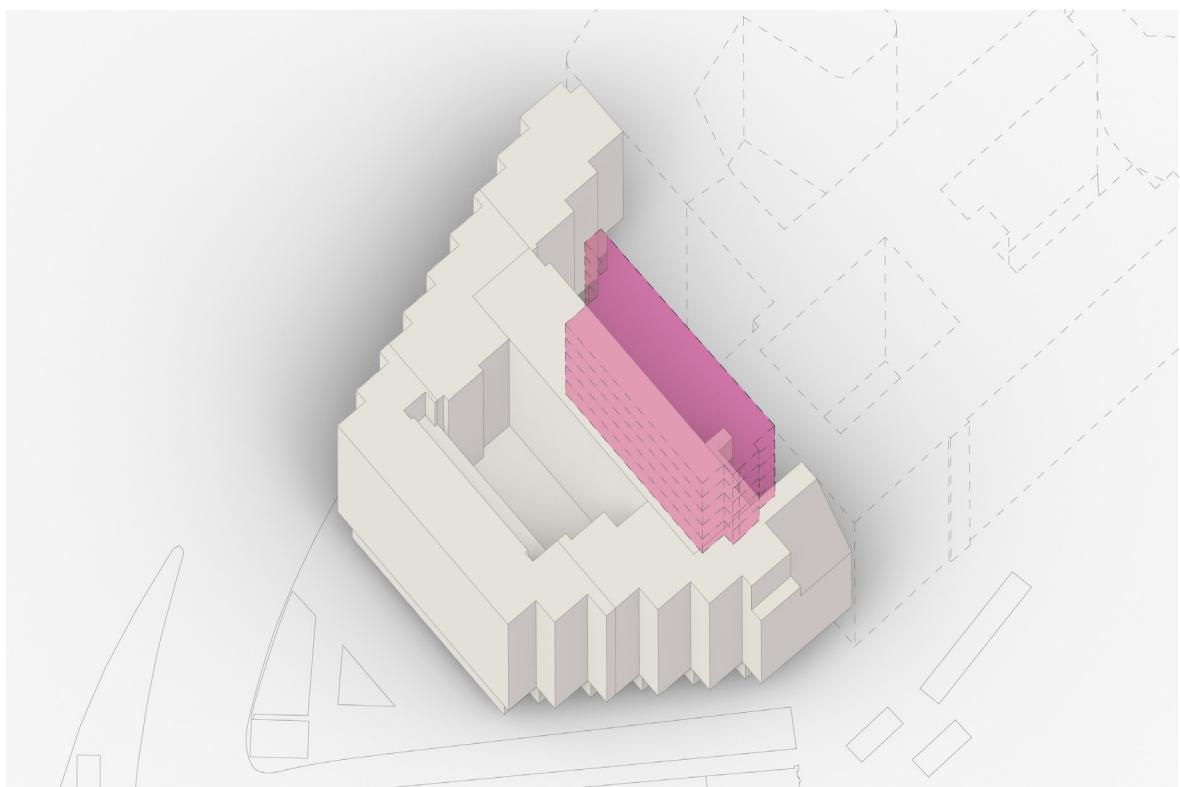
Potrebný počet PM je 108 z toho 4 pre ZŤP.

Návrh vyhovuje norme STN 73 6110 „Projektovanie miestnych komunikácií“

	Počet PM
Potreba parkovacích miest NS – súdcovia	74
Potreba parkovacích miest NS – zamestnanci a návštevy	34
Celkom	108

Tab. č. 02 Prepočet statickej dopravy

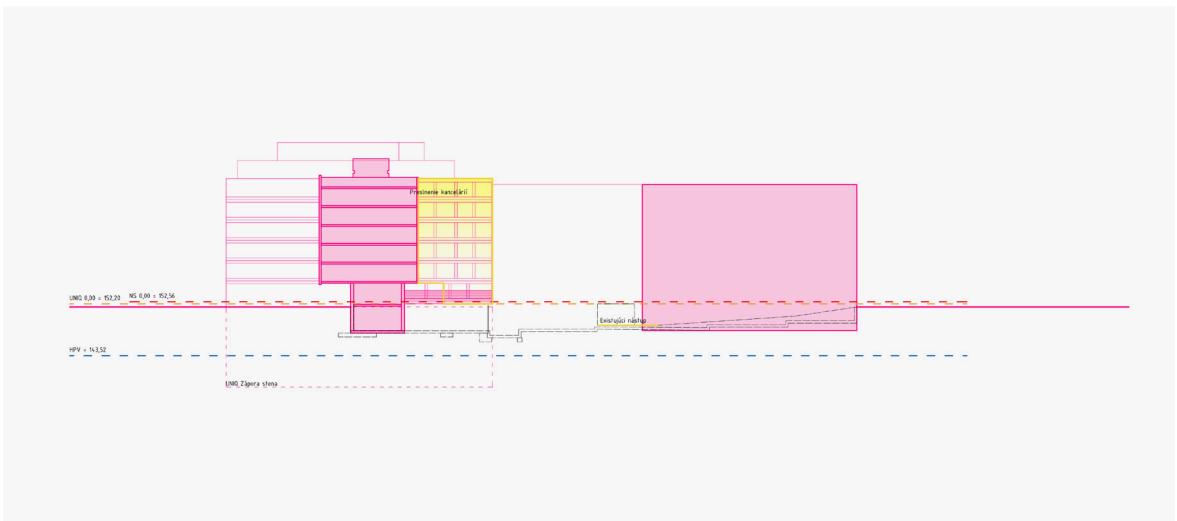
3.3. Podzemný parkovací dom

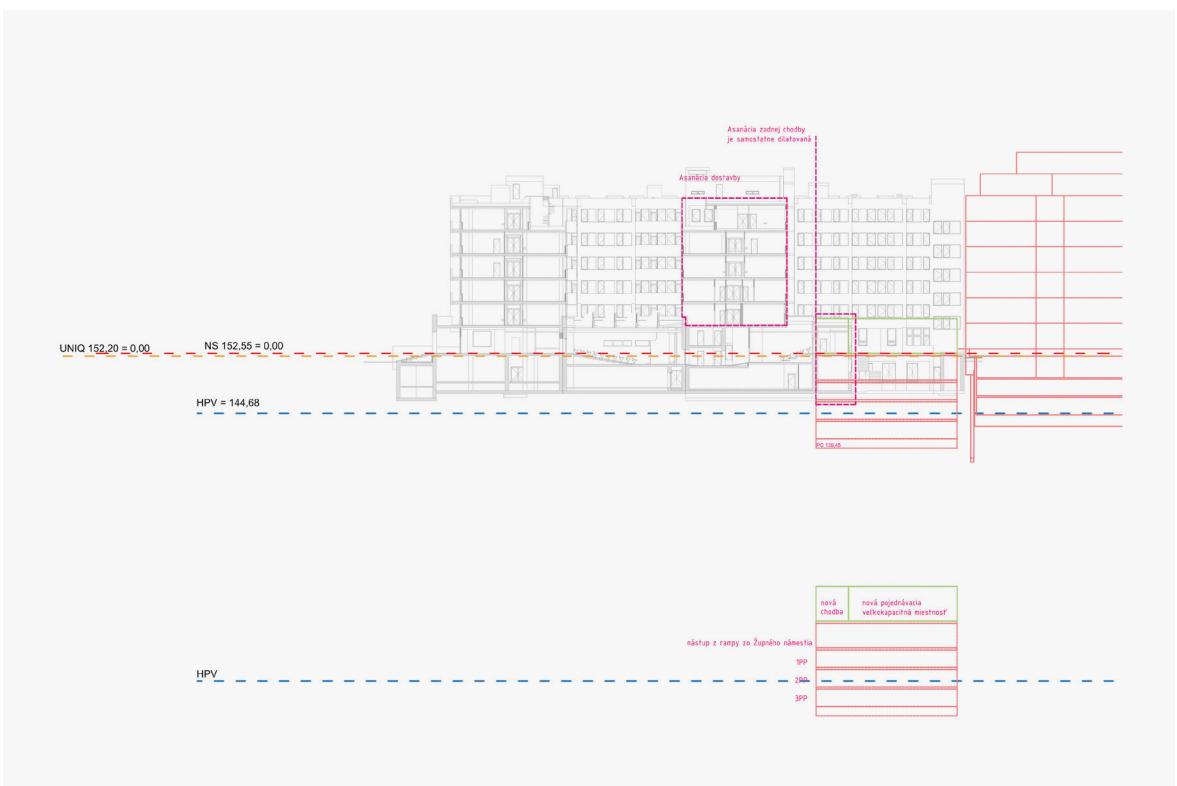
Obr. č. 13 Uvažovaná pozícia podzemného parkovacieho domu vo dvore budovy NS SR; Zdroj: Metropolitný inštitút Bratislavky, 2023

Hľadanie pozície parkovacieho domu bolo uvažované v niekoľkých lokalitách objemu budovy NS SR. Z pohľadu architektonického dedičstva po architektovi V. Dedečkovi sme spolu s vlastníkmi autorských práv (Kusý/Paňák) pristúpili k výberu pôvodnej pozície podzemného parkovacieho domu. Kvôli efektívite objemu parkovacieho domu je nutné asanovať zadnú časť verejného podlažia – chodba, ktorá obsluhuje malé pojednávacie miestnosti. Súčasná situácia (2023) prináša umiestneniu nového podzemného parkovacieho domu niekoľko

obmedzení – výstavba susedného objektu UNIQ, ktorého kancelárie sú orientované do dvora NS SR – zabraňujú výstavbe nadzemných parkovacích podlaží kvôli presvetleniu kancelárií. HPV (hladina podzemnej vody) v lokalite cca 9 m pod terénom ulice (vo dvore 6 m). Ďalším obmedzením je prístup do existujúcej vnútornej garáže domu zo strany Župného námestia – nástupná rampa definuje nástupný bod, ktorý je totožný pre pôvodnú garáž aj nový parkovací dom. Tieto podmienky vytvorili zadanie pre dopravu.

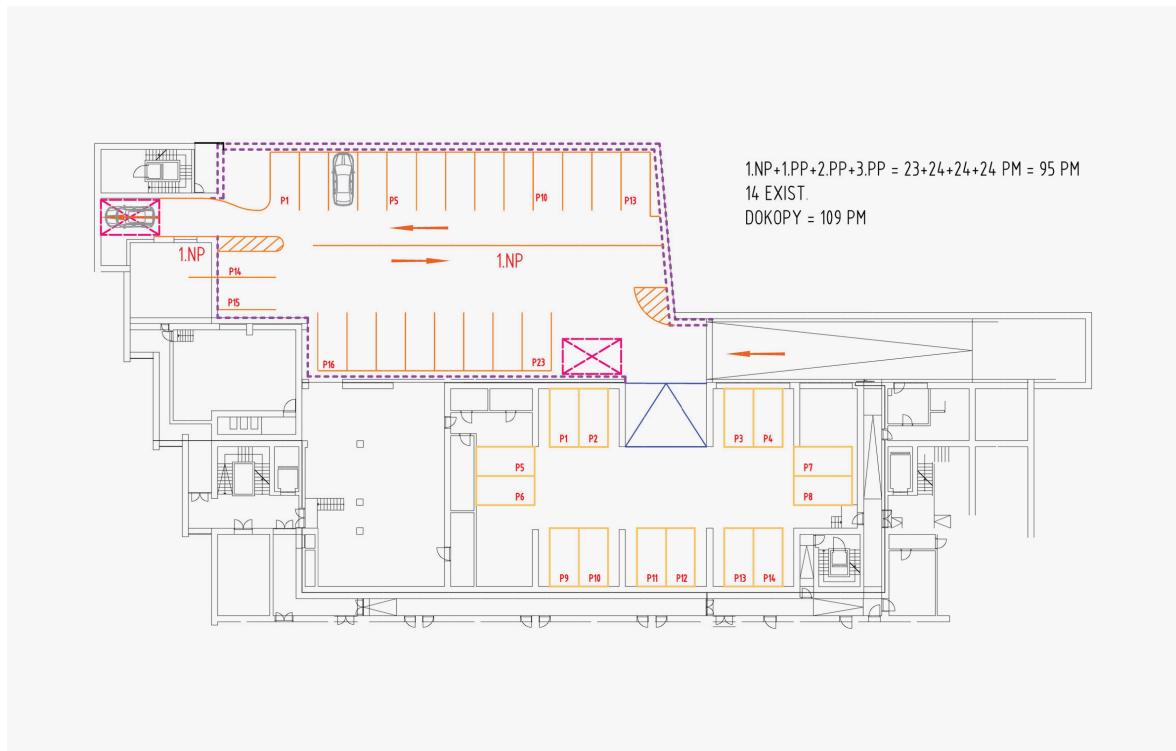

Obr. č. 14 Obmedzenia podzemného parkovacieho domu: presvetlenie kancelárií susednej budovy UNIQ, HPV a výška nástupného bodu pre pôvodnú garáž a nový parkovací dom; Zdroj: Metropolitný inštitút Bratislavu, 2023

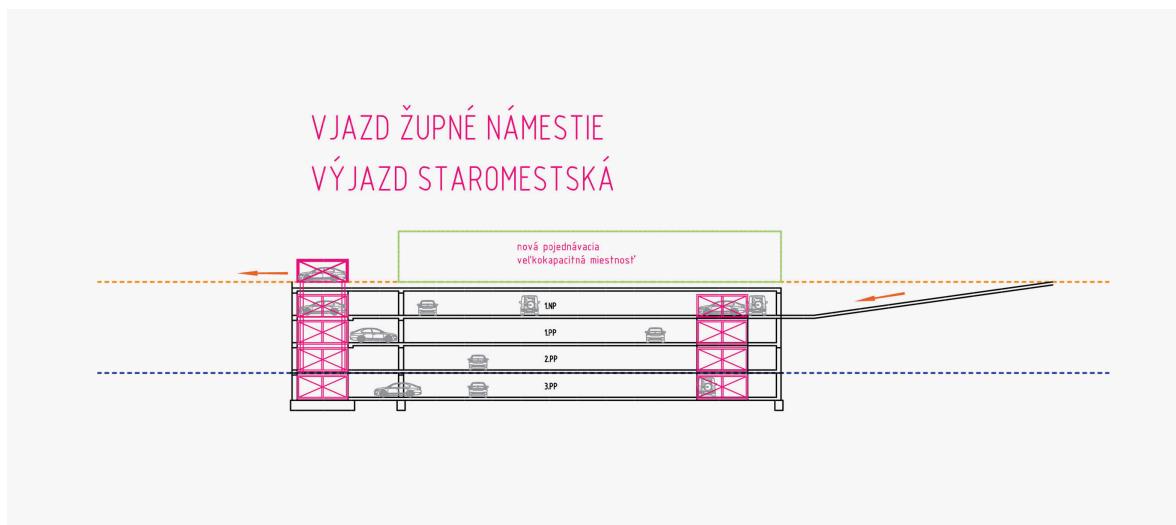

Obr. č. 15 Schematický rez, odstránenie zadnej chodby a pozícia podzemného parkovacieho domu a zvažovaná pozícia veľkokapacitnej pojednávacej miestnosti; Zdroj: Metropolitný inštitút Bratislavu, 2023

Dopravné riešenie navrhuje štvorpodlažný parkovací dom s pôvodným vstupom zo Župného námestia a výstupom na Staromestskú v pozícii dvora NS SR. Vertikálny pohyb v parkovacom dome sa deje pomocou dvoch autovýtahov.

Obr. č. 16 Overovacia skica – nástupné podlažie nového parkovacieho domu; Zdroj: Metropolitný inštitút Bratislavky, 2023

Obr. č. 17 Overovacia skica rez – pohyb v parkovacom dome; Zdroj: Metropolitný inštitút Bratislavky, 2023

Počet parkovacích miest 1NP + 1PP + 2PP + 3PP
 $= 23 + 24 + 24 + 24 = 95$ p. m. nových, ak sa ráta
 s dvomi autovýťahmi – jeden pri vstupe druhý pri
 výstupe Staromestská.

3.4. Varianty dopravného napojenia

Bod 2.6.1 e. – rozpracováva požiadavku parkovania, ktoré bolo potrebné navýšiť. Vzhľadom na tento fakt vznikla aj požiadavka na prehodnotenie dopravy v okolí budovy NS SR, a to konkrétnie vstup a výstup z novo navrhnutého podzemného parkovacieho domu. Vyselektované varianty popisujú výhody a nevýhody jednotlivých riešení dopravného napojenia.

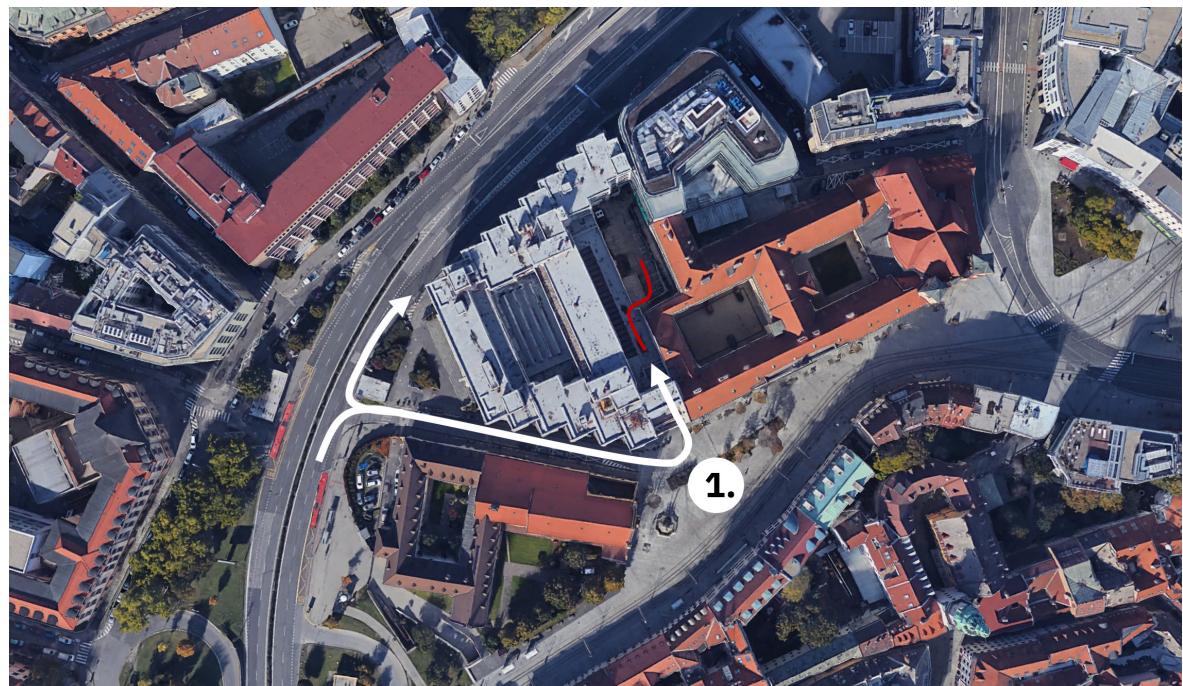
3.4.1. Vjazd a výjazd zo strany Župného námestia

S - využiť existujúci vstup.

W - frekventovaný pohyb vozidiel po ul. Župné nám., eliminovanie možnosti kultivovania verejného priestoru – pešej zóny; úzky koridor 5m – t.j. prejazd vozidiel na semafor, čo môže spôsobiť spomalenie dopravy na ul. Župné námestie.

O - šetrenie prostriedkov na realizáciu prieraazu a statické spevnenie do Staromestskej ul.

T – obojsmerná komunikácia, nekultivovanie ulice Župné námestie.

Obr. č. 18 Grafické znázornenie vjazdu a výjazdu zo Župného námestia; Zdroj: Metropolitný inštitút Bratislavu, 2023

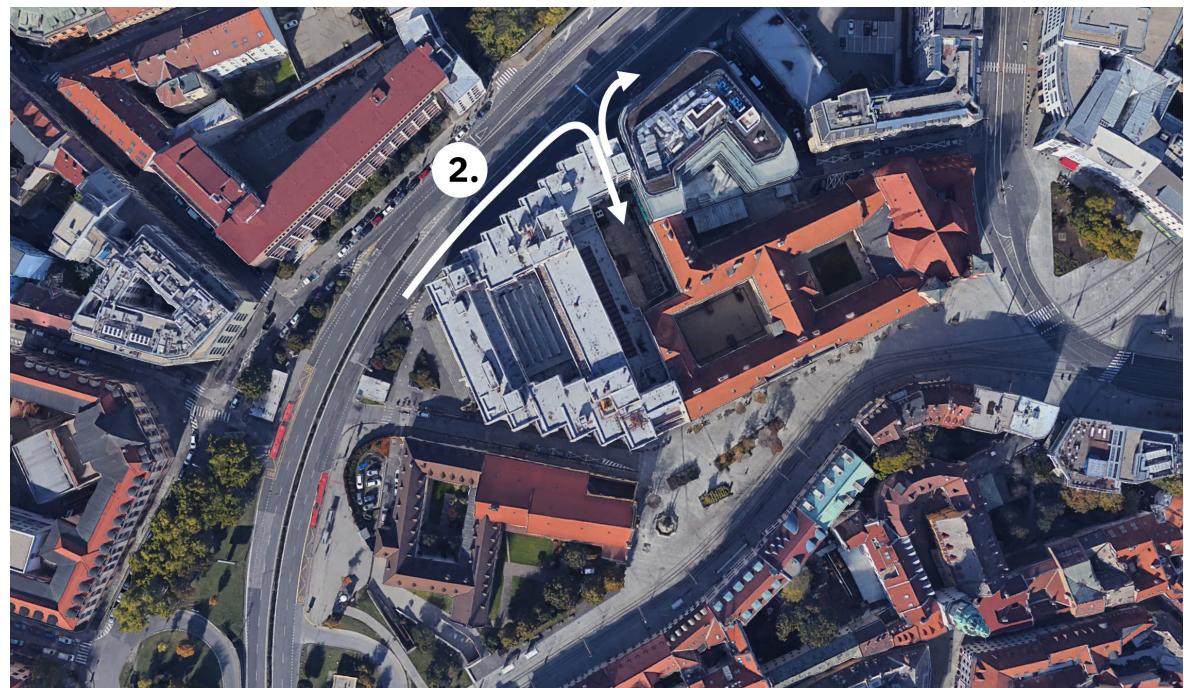
3.4.2. Vjazd a výjazd zo strany Staromestskej ulice

S - vytvorenie nového vjazdu/výjazdu oddeleného od pešej zóny; automobily nemusia zachádzať do priestoru námestia, plynulejší denný chod, úprava dvora.

W - nevyhnutnosť statického preriešenia nosných konštrukcií- t.j. navýšenie nákladov, preriešenie dopravného napojenia na Staromestskú ulicu, spomalenie dopravy v celom území Zóna Zochova.

O - radikálne ukludnenie dopravy na ul. Župné nám.- vytvorenie pešej zóny, kultivovanie verejného priestoru, otvorenie budovy zo strany Župného námestia pre verejnosť, transparentný a otvorený úrad.

T – posudok od Krajského dopravného inšpektorátu bude negatívny, navýšenie nákladov na stužovanie konštrukcie, obrnené vozidlá a zásobovanie ostáva zo strany Župného – občasné

Obr. č.19 Grafické znázornenie vjazdu a výjazdu z ulice Staromestská; Zdroj: Metropolitný inštitút Bratislavu, 2023

3.4.3. Vjazd zo strany Župného námestia, výjazd

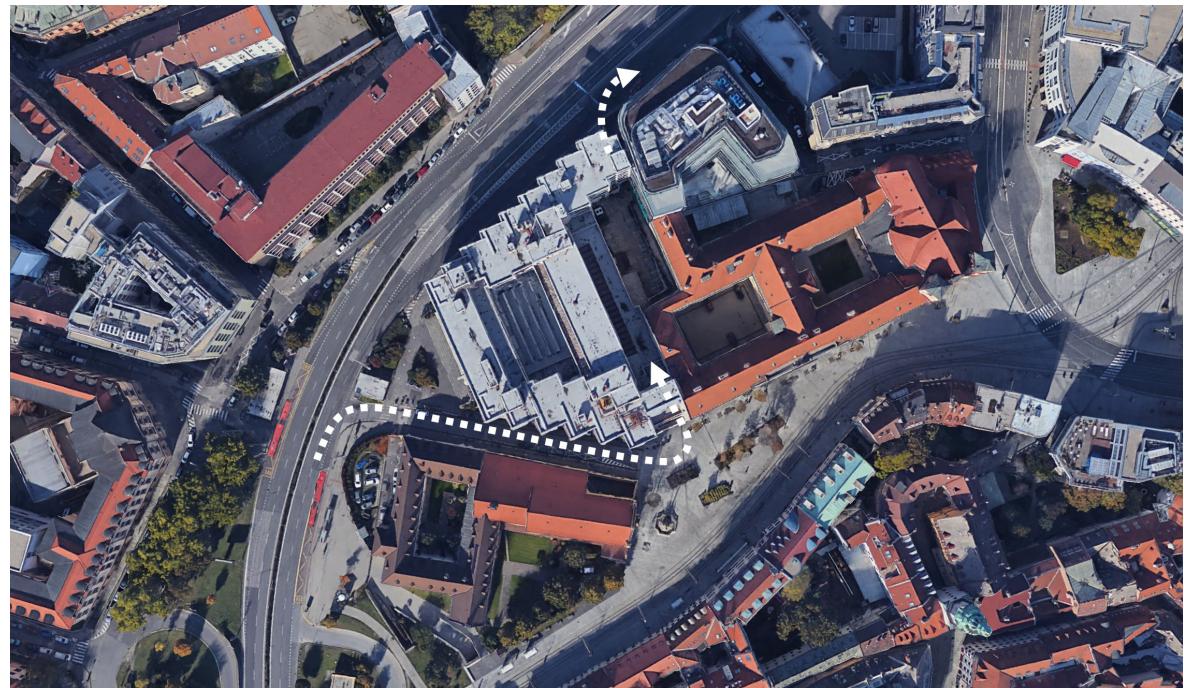
Staromestská ulica

S - využiť existujúci vstup/ výjazd na Staromestskú; plynulejší pohyb automobilov v novom parkovacom dome NS SR

W - navýšenie nákladov na prieraz-výjazd na Staromestskú

O - potenciál ukludnenia dopravy na ul. Župné nám.

T - navýšenie nákladov na stužovanie konštrukcie

Obr. č. 20 Grafické znázornenie kombinovaného vjazdu zo Župného námestia do Staromestskej ulice; Zdroj: Metropolitný inštitút Bratislavky, 2023

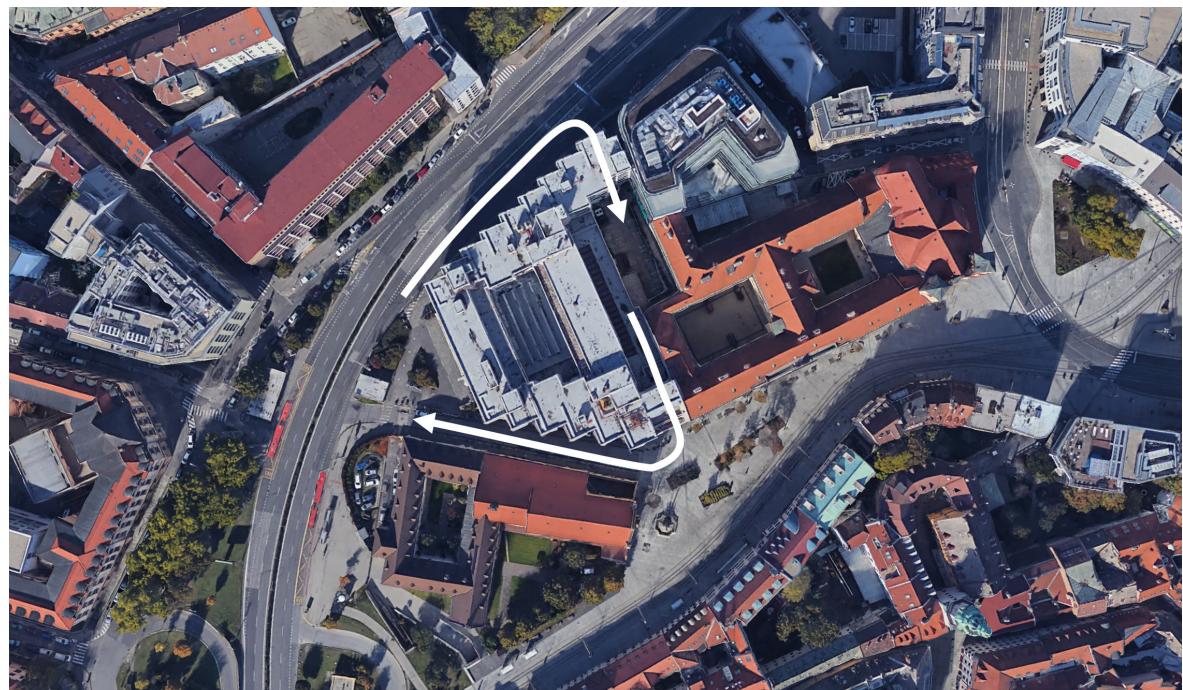
3.4.4. Vjazd zo strany Staromestskej ulice, výjazd Župné námestie

S - využiť existujúci vstup/ výjazd na Staromestskú; plynulejší pohyb automobilov v novom parkovacom dome NS

W - navýsenie nákladov na prieraz-výjazd na Staromestskú

O - potenciál ukludnenia dopravy na ul. Župné nám.

T - navýsenie nákladov na stužovanie konštrukcie

Obr. č. 21 Grafické znázornenie kombinovaného vjazdu zo Staromestskej a výjazdu zo Župného námestia; Zdroj: Metropolitný inštitút Bratislavky, 2023

4. Posúdenie vplyvov na životné prostredie

Posudzovanie vplyvov na životné prostredie je považované za jeden z hlavných nástrojov medzinárodnej environmentálnej politiky na uskutočňovanie trvalo udržateľného rozvoja.

Predmetom posudzovania je:

- a. proces posudzovania predpokladaných vplyvov strategických dokumentov počas ich prípravy a pred ich schválením na životné prostredie,
- b. proces posudzovania predpokladaných vplyvov navrhovaných činností pred rozhodnutím o ich umiestnení alebo pred ich povolením podľa osobitných predpisov na životné prostredie.

V zmysle platného zákona NR SR č. 127/1994 Z.Z o posudzovaní vplyvov na životné prostredie zo zvažovaných alternatív v tejto štúdii; alternatíva V0 – Status quo, alternatíva V1 – Zbúranie a postavenie novej budovy a alternatíva V2 – Rekonštrukcia budovy, nebude potrebné prejsť posudzovaním iba v prípade zachovania súčasného stavu.

Pri alternatíve V2 – Rekonštrukcia budovy, proces posudzovania prebehne, a to takzvanou „Malou EIA“ s predpokladom trvania približne 4 mesiace. V prípade alternatívy V1 – Zbúranie a postavenie novej budovy, posudzovanie potrvá približne rovnakú dobu s eventualitou predĺženia o 2 mesiace.

Zisťovacie konanie sa viedie podľa zákona o správnom konaní a začína sa predložením zámeru, ak má byť predmetom navrhovaná činnosť alebo oznamenia o zmene, ak má byť predmetom zmena navrhanej činnosti. Zisťovacie konanie sa končí vydaním rozhodnutia, v ktorom príslušný orgán rozhodne, či sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena má posudzovať podľa zákona. V prípade, ak sa rozhodne, že sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena nemá posudzovať podľa zákona, nasleduje povoľovací proces podľa osobitných predpisov. V prípade, ak sa rozhodne, že sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena má posudzovať podľa zákona, proces

pokračuje krokom v povinnom posudzovaní, a to určením rozsahu hodnotenia a harmonogramu.

Povinné posudzovanie sa viedie podľa zákona o správnom konaní. V záverečnom stanovisku príslušný orgán okrem celkového hodnotenia vplyvov navrhanej činnosti alebo jej zmeny uvedie, či s jej realizáciou súhlasi alebo nesúhlasi, za akých podmienok s ňou súhlasi a v ktorom realizačnom variante, ako aj požadovaný rozsah poprojektovej analýzy. Záverečné stanovisko je záväzné pre ďalšie povoľovacie konanie a má platnosť 7 rokov odo dňa nadobudnutia jeho právoplatnosti.

Proces povinného posudzovania vplyvov navrhanej činnosti a jej zmeny na životné prostredie pozostáva z týchto základných krovov:

- a. zámer a jeho pripomienkovanie,
- b. určenie rozsahu hodnotenia a harmonogramu,
- c. správa o hodnotení a jej pripomienkovanie,
- d. verejné prerokovanie správy o hodnotení,
- e. odborný posudok,
- f. záverečné stanovisko.

5. Opis a analýza alternatív

Vzhľadom na priestorové požiadavky v bode 2.6 bol vypracovaný lokalitný program, na základe ktorého je možné tvrdiť, že priestorové nároky pre inštítúciu NS SR a KNS SR sú menšie, než ponúkané priestory jestvujúcej budovy. Celková ČPP budovy je 17 055 m². Potreba novej je 17 169 m² vrátane parkovacej garáže 2972 m².

5.1. Typy priestorových požiadaviek

Pre účely analýzy spracovateľ identifikoval 12 odlišných typov priestorových požiadaviek KNS SR, ktoré by mali byť splnené pri rekonštrukcii, tak aj pri novostavbe a z nich 9 typov priestorových požiadaviek pri variantnom riešení zachovania súčasného stavu pôsobenia NS SR a KNS SR vo viacerých budovách v majetku štátu a v nájomných priestoroch.

Ide o tieto typy priestorových požiadaviek:

- a. kancelárie a zasadačky
- b. chodby a príslušenstvo
- c. verejné priestory
- d. pojednávacie miestnosti
- e. eskortné miestnosti a zázemie
- f. jedáleň
- g. byty
- h. archív
- i. skladové priestory
- j. technické miestnosti
- k. CO kryt
- l. parkovanie

Pri zachovaní súčasného stavu sa nebudú uvažovať tieto typy priestorových požiadaviek (v zmysle predpokladaného zabezpečenia zo strany prenajímateľa, respektíve zo strany externých dodávateľov):

- m. jedáleň
- n. technické miestnosti
- o. CO kryt

Na základe stanovených cieľov boli identifikované tri prístupy.

Alternatíva V0 – Status quo pokračovanie v súčasnom nájme.

Alternatíva V1 – Asanovanie a postavenie novej budovy počíta s vybudovaním novej budovy pre všetkých zamestnancov a suds (výhľadovo 322) v súčasnej pozícii s použitím súčasných základov, ktoré boli podľa stavebno – technickej analýzy považované za vhodné pre novú stavbu. Alternatíva sa ďalej rozdeľuje na novostavbu v zmysle rovnakých plošných nárokov ako pri rekonštrukcii V1b a novostavbu podľa priemeru kancelárii v Reforme súdnej mapy V1a. Alternatíva sa z pohľadu energetiky – tab. č. 04 Prepočet priestorov kancelárii, zasadáčiek, komunikácií a príslušenstva kancelárií v m² na jedného zamestnanca – rozvetvuje na dve vetvy podľa použitia technológie vykurovania a chladienia, a to na V1a.1, V1a.2 a V1b.1 a V1b.2.

Alternatíva V2 – Rekonštrukcia budovy počíta s prestahovaním všetkých, vrátane výhľadových zamestnancov a suds (spolu 322) do pôvodnej zrekonštruovanej budovy. Alternatíva sa z pohľadu energetiky rozvetvuje na dve vetvy podľa rozsahu zateplenia obvodového plášťa budovy, a to na V2 a V3. Tieto podskupiny sa ďalej vetvia na ďalšie dve podľa použitia technológie vykurovania a chladienia na V2b.1, V2b.2 a V3.1, V3.2

- a. V2.1 – uvažovaná len výmena všetkých otvorených konštrukcií v obalovom plášti za nové s definovanými tepelno-technickými požiadavkami.
- b. V2.2 – uvažovaná len výmena všetkých otvorených konštrukcií v obalovom plášti za nové s definovanými tepelno-technickými požiadavkami plus tepelná izolácia stavebných konštrukcií, tam kde je to možné. Neuvažujeme s tepelnou izoláciou pri kamennom obklade.
- c. V3 – Všetky stavebné konštrukcie sú obnovované.

Porovnanie jednotlivých alternatív a ich priestorových nárokov

	v0 zachovanie súčasného stavu prenájom; status quo pre 322 zamestnancov	v1 novostavba v zmysle referencii (MS SR)	v1 novostavba v zmysle 1:1	v2 rekonštrukcia	jestvujúci stav budovy Dedeček (s blokom D)
kancelárie a zasadáčky	4 406	2 780	4 393	4 393	8 863
chodby a príslušenstvo	4 069	2 568	4 057	4 057	5 980
verejné priestory	1 415	1 415	1 415	1 415	
pojednávacie miestnosti	1 564	1 564	1 564	1 564	
eskortné miestnosti a zázemie	80	80	80	80	
jedáleň		250	250	250	
byty	217	217	217	217	
archív	355	355	355	355	355
skladové priestory	982	982	982	982	982
technické miestnosti		205	205	205	205
CO kryt		165	165	165	165
parkovanie	3 486	3 486	3 486	3 486	505
Spolu ČPP	16 574	14 067	17 169	17 169	17 055

Tab. č. 03 Priestorové rozloženie podlažnej plochy podľa funkčných celkov

Vysvetlenie k tabuľke č. 03

- V0 – variant súčtu výmer plôch piatich budov, v ktorých v súčasnosti sídlia NS. Vyšší počet m² ČPP kancelárií a zasadačiek a chodieb vychádza z faktu, že sídlia v piatich (a aj historických) budovách, tým pádom je ČPP úmerne vyššia.
- V1 novostavba v zmysle referencií (MS SR) – ČPP kancelárií, zasadačiek a chodieb sú vytvorené na základe referencií z iných štúdií; zvyšné priestory v tejto variante disponujú hodnotami an block, vzhľadom na to, že predpokladáme rovnaké nároky na prevádzku.
- V1 novostavba 1:1 kopíruje výmery ČPP z V2 rekonštrukcia.
- V2 rekonštrukcia sú výmery ČPP všetkých nadzemných a podzemných priestorov budovy NS na Župnom námestí rozšírené o vyššie nároky na parkovacie miesta- nový parking a o novú veľkokapacitnú pojednávaciu sálu, a súčasne sú odrátané m² ČPP z bloku D, tzv. krčka.
- Jestvujúci stav budovy, Dedeček (s blokom D) - pasport plôch jestvujúceho stavu vrátane prístavby- bloku D, tzv. krčok; vtejto časti sú sčítané m² ČPP, napokoľko sme nerozlošovali medzi programovou náplňou všetkých nadzemných podlaží, čo vidno aj na základe prázdnych poličok v programe budovy (verejné priestory... byty).
- pozn. opakujúce sa ČPP v tabuľke vnímame ako an block výmery pre opakujúce sa priestorové nároky pri jednotlivých funkčných celkoch (jedáleň, parkovanie...), a to v každej variante.

kancelárie a zasadačky, chodby a príslušenstvo	26,32	16,61	26,24	26,24	46,07
---	-------	-------	-------	-------	-------

5.2. V0 – zachovanie súčasného stavu pôsobenia NS SR a KNS SR vo viacerých budovách v majetku štátu a v nájomných priestoroch (skrátene V0 – nájom)

Vyjadruje scenár, kedy by padlo málo pravdepodobné rozhodnutie neriešenia priestorových a funkčných potrieb NS SR a KNS SR rekonštrukciou budovy, či výstavbou novej budovy ani v dlhodobom horizonte, a teda pokračovanie NS SR a KNS SR v existujúcich priestoroch v správe a v nájme a v potenciálnych nových priestoroch v nájme.

Tento scenár je málo pravdepodobný, pretože pôsobenie inštitúcií typu NS SR a KNS SR vo viacerých budovách, z ktorých by bola časť dokonca v nájme, by bolo ojedinelé nielen v regióne strednej Európy, Európskej únie, ale aj vo svete, pričom prirodzene takéto riešenie okrem otáznej finančnej výhodnosti, prináša významné riziká samotnej funkčnosti NS SR, vrátane KNS SR a dodatočné skryté transportné a komunikačné náklady.

Avšak, pre posúdenie čo možno najväčšej škály riešení situácie NS SR a KNS SR z dlhodobého hľadiska, spracovateľ do svojich analýz zahrnul aj takýto scenár.

Definícia jednotlivých typov priestorových požiadaviek pre V0 – nájom:

Vzhľadom na to, že nebolo možné definovať súčasný stav pôsobenia NS SR a KNS SR v zmysle detailne identifikovaných typov priestorových požiadaviek, hodnoty boli z dostupných dát odhadnuté.

V súčasnosti NS SR disponuje pri aktuálnom počte 228 zamestnancov 7 698 m² plochy vyhradených na kancelárie a zasadacie miestnosti, chodby a príslušenstvo, verejné priestory a sklady.

Vzhľadom na to, že NS SR disponuje predpokladom o budúcom počte zamestnancov na úrovni 322, linéarnou regresiou boli odhadnuté budúce priestorové požiadavky na kancelárie a zasadacie miestnosti, chodby a príslušenstvo, verejné priestory a sklady na 10 872 m² a to napriek tomu, že súčasná priestorová dispozícia NS SR nie je dostatočná pre správnu funkčnosť NS SR, teda ide o konzervatívny odhad.

Na margo, takto odhadnuté priestorové požiadavky NS SR v zmysle V0 – nájom, sú prakticky totožné s priestorovými požiadavkami pri zamýšľanej rekonštrukcii budovy. Treba tiež brať do úvahy aj nižšiu efektivitu využívania všeobecného priestoru v prípade pôsobenia inštitúcií vo viacerých budovách v porovnaní s pôsobením len v jednej. Zrejmosťou je, že na obsluhu určitého priestoru kancelárii v jednej budove je potrebná nižšia plocha chodieb v porovnaní s obsluhou takejto plochy kancelárii vo viacerých budovách. Samotný priestor kancelárii je tiež efektívnejšie využívaný, pokial'sú kancelárie v jednej budove.

Pre odhad priestorových požiadaviek typov 3. až 12 s výnimkou typov 6., 10. a 11., ktoré nie sú pri

V0 – nájom uvažované, boli použité hodnoty scenára rekonštrukcie budovy.

Technické miestnosti, CO kryt a jedáleň neboli zahrnuté v priestorových požiadavkách pri zachovaní

V0 – nájom, a to z dôvodu konzervatívneho prístupu CBA. Taktiež aj z dôvodu, že uvedené by mal/mohol zabezpečovať prenajímateľ, respektívne externí dodávatelia.

V pripravovanej CBA pri tomto scenári V0 – nájom, boli následne definované náklady takým spôsobom,

, že existujúce priestory boli jednotlivo zahrnuté do analýz a potrebný budúci dodatočný nájom bol odhadovaný z chýbajúcej plochy a z existujúcich nájmov. Vo výpočtoch boli použité maximálne hodnoty nájmov zo súčasne využívaných nájomných priestorov a parkovacích miest KNS SR, a to za predpokladu, že pokial' by v súčasnosti existoval lacnejší nájom, KNS SR by ho využila.

5.3. Alternatíva 1 – Asanovanie a postavenie novej budovy

Alternatíva ďalej zohľadňuje ďalšie dve riešenia V1a a V1b.

5.4. V1a – novostavba na pozemku budovy NS SR v zmysle referencí MS SR

Ďalším variantným riešením posudzovaným v CBA je novostavba na pozemku budovy definovaná na základe referenčných priestorových požiadaviek iných projektov posudzovaných MS SR a oprávnených požiadaviek KNS SR na ostatné typy priestorových požiadaviek.

Referencie MS SR explicitne definujú priestorové požiadavky pre kancelárie a zasadacie miestnosti, chodby a príslušenstvo v súčte 22 m² pre sudcu a 15 m² pre ostatných zamestnancov.

Uvedené bolo aplikované na očakávaný počet 322 zamestnancov a súdcov oboch inštitúcií v budúcnosti, z čoho sa očakáva 74 súdcov a 248 zamestnancov.

Ostatné typy priestorových požiadaviek pre V1a – novostavbu v zmysle referencii MS SR boli stanovené zo scenára V2 – rekonštrukcia, pretože tie sú definované oprávnenými požiadavkami KNS SR na budúce pôsobenie NS SR.

5.4.1. V1b – novostavba na pozemku budovy NS SR v zmysle 1:1 k rekonštrukcii budovy

Vzhľadom na to, že rekonštrukcia budovy mierne prevyšuje priestorovými možnosťami referencie MS SR, pristúpilo sa aj k napočítaniu scenára novostavby na pozemku budovy tak, aby 1:1 zachovala priestorové možnosti rekonštrukcie, čo lepšie vyjadruje priestorové požiadavky NS SR a KNS SR,

ako referencie MS SR. NS SR je predsa len súdom najvyšším, a teda jedným z najväčenejších, čím by jeho priestorové možnosti mali byť ovplyvnené, najmä v porovnaní s nižším súdnictvom. Navyše, takto prístup určitým spôsobom eliminuje budúce riziká v dodatočných potrebách priestorových požiadaviek NS SR (je predpoklad dlhodobého pôsobenia NS SR v zamýšľaných riešeniach).

5.4.2. Analýza potreby tepla a chladu na vykurovanie a chladienie

Z pohľadu energetického prístupu sme zvolili pre obe alternatívy novostavby nasledujúce nastavenie.

V1a.1 a V1b.1	vykurovanie	zdroj tepla – plynová kotolňa, odovzdávanie tepla do priestoru – plošný sálavý systém
	chladienie	zdroj chladu – kompresorový chladiaci stroj, odovzdávanie chladu do priestoru – plošný sálavý systém
V1a.2 a V1b.2	vykurovanie	zdroj tepla – plynová kotolňa a tepelné čerpadlo vzduch-voda, odovzdávanie tepla do priestoru – plošný sálavý systém
	chladienie	zdroj chladu – kompresorový chladiaci stroj a tepelné čerpadlo vzduch-voda, odovzdávanie chladu do priestoru – plošný sálavý systém

Tab. č. 05 Popis technológie V1a a V1b

Variant	merná plocha	Investičné náklady – technológia	ročná potreba energie na vykurovanie		ročná potreba energie na chladienie	
			m ²	Eur bez DPH	kWh	kWh/m ²
V1a.1	12 285	1268 254,25 €	323 301	26,32	193 981	15,79
V1a.2		1318 254,25 €				
V1b.1	9 607	1085 177,96 €	252 825	26,32	151 695	15,79
V1b.2		1115 177,96 €				

Tab. č. 06 Potreba EE na chladienie a vykurovanie V1a a V1b

Variant	ročná potreba ZP na vykurovanie	ročná potreba EE na vyk. + chl.	ročné náklady na ZP – vykurovanie	ročné náklady na EE – vyk. + chl.	ročné náklady na energie spolu
V1a.1	366 555	39 588	29 324,38 €	7 917,58 €	37 241,97 €
V1a.2	108 849	99 403	8 707,94 €	19 880,54 €	28 588,49 €
V1b.1	286 650	30 958	22 931,98 €	6 191,63 €	29 123,62 €
V1b.2	85 121	77 734	6 809,71 €	15 546,80 €	22 356,50 €

Tab. č. 07 Ročné náklady na energie V1a a V1b

Cena zemného plynu bola stanovaná na 0,08 Eur bez DPH/kWh Cena elektrickej energie 0,2 Eur bez DPH/kWh

5.4.3. Náklady stavby

Celkové náklady pre alternatívu V1a.2 činia 50 371 125 eur bez DPH, z toho uvažujeme so sumou 6 000 000 eur bez DPH na projektové a prieskumné práce.

Celkové náklady pre alternatívu V1b.2 činia 43 911 271 eur bez DPH, z toho uvažujeme so sumou 5 200 000 eur bez DPH na projektové a prieskumné práce.

Náklady nezahŕňajú náklady na interiérové vybavenie.

5.4.4. Časový harmonogram

2023 – architektonická súťaž

2024–2029 EIA, projektové práce a inžiniering

2030–2032 výstavba

5.5. Alternatíva 2 – Rekonštrukcia budovy NS SR

Tento variant štúdie nezahŕňa priestory traktu D – najnovšej dostavovanej časti budovy NS SR, ktorá

sa nachádza nad malými pojednávacími miestnosťami, a to vzhľadom na kapacitné predimenzovanie voči potrebám NS SR.

Taktiež zvažuje pozíciu novej veľkokapacitnej pojednávacej miestnosti pre cca 300 osôb na prízemí – osadením veľkokapacitnej pojednávacej miestnosti s možnosťou príležitostného pretransformovania priestorov.

A tiež zvažuje parkovací dom o kapacite cca 95 parkovacích stojísk, ktorý bude situovaný pod touto pojednávacou miestnosťou v rámci 4 podzemných podlaží, s priebežným napojením Staromestská-Župné námestie alebo naopak. V rámci parkovacej garáže je zvažovaná možnosť s vertikálnymi presunmi automobilov zapojením 3 auto-výťahov. Prieraz pre výjazd, resp. vjazd z ulice Staromestská by bol riešený vystužením nosných konštrukcií.

5.5.1. Analýza potreby tepla a chladu na vykurovanie a chladenie

Z pohľadu energetického prístupu bolo zvolené pre obe alternatívy novostavby nasledujúce nastavenie.

V2b.1	vykurovanie	zdroj tepla – plynová kotolňa, odovzdávanie tepla do priestoru – vykurovacie telesá
	chladenie	zdroj chladu – kompresorový chladiaci stroj, odovzdávanie chladu do priestoru – fancoily
V2b.2	vykurovanie	zdroj tepla – plynová kotolňa a tepelné čerpadlo vzduch-voda, odovzdávanie tepla do priestoru – vykurovacie telesá
	chladenie	zdroj chladu - kompresorový chladiaci stroj a tepelné čerpadlo vzduch-voda, odovzdávanie chladu do priestoru – fancoily

Tab. Č. 08 popis technológie V2b

V3.1	vykurovanie	zdroj tepla – plynová kotolňa, odovzdávanie tepla do priestoru – plošný sálavý systém
	chladenie	zdroj chladu – kompresorový chladiaci stroj, odovzdávanie chladu do priestoru – plošný sálavý systém
V3.2	vykurovanie	zdroj tepla – plynová kotolňa a tepelné čerpadlo vzduch-voda, odovzdávanie tepla do priestoru – plošný sálavý systém
	chladenie	zdroj chladu – kompresorový chladiaci stroj a tepelné čerpadlo vzduch-voda, odovzdávanie chladu do priestoru - plošný sálavý systém

Tab. č 09 popis technológie V3

Variant	merná plocha	Investičné náklady – technológia	ročná potreba energie na vykurovanie		ročná potreba energie na chladenie	
	m ²	Eur bez DPH	kWh	kWh/m ²	kWh	kWh/m ²
V2b.1	14 561	1506791,00 €	842 925	57,89	351310	24,13
V2b.2		1556791,00 €				
V3.1	15 136	1640500,00 €	557 926	36,86	261910	17,30
V3.2						

Tab. č 10 potreba EE na chladenie a vykurovanie V2b a V3

Variant	ročná potreba ZP na vykurovanie	ročná potreba EE na vyk. + chl.	ročné náklady na ZP – vykurovanie	ročné náklady na EE – vyk. + chl.	ročné náklady na energie spolu
	kWh	kWh	Eur bez DPH	Eur bez DPH	Eur bez DPH
V2b.1	955 697	90 080	76 455,79 €	18 015,90 €	94 471,69 €
V2b.2	317 978	290 961	25 438,24 €	58 192,22 €	83 630,46 €
V3.1	632 569	53 451	50 605,53 €	10 690,19 €	61 295,72 €
V3.2	187 843	156 674	15 027,43 €	31 334,85 €	46 362,28 €

Tab. č 11 ročné náklady na energie V2b a V3

Poznámka:

Cena zemného plynu bola stanovaná na 0,08 € bez DPH/kWh

Cena elektrickej energie 0,2 € bez DPH/kWh

5.5.2. Analýza fotovoltaickej elektrárne

V rámci návrhu sa uvažuje s inštaláciou na strechu objektu p.č. 3269/3. Strechy je potrebné staticky posúdiť na dodatočné prítaženie, predpoklad cca 35 kg/m².

Cieľom je navrhnuť fotovoltaické zariadenie pre vlastnú spotrebu elektrickej energie v areáli. Nakol'ko spotreba v objekte bude niekol'konásobne väčšia ako je možné vyrobiť inštaláciou fotovoltaického zdroja, nepríde k žiadnym vyrobeným prebytkom elektrickej energie.

Popis simulačného nástroja pre výpočet fotovoltaickej elektrárne

Výpočet potenciálu výroby pomocou fotovoltaickej elektrárne bol realizovaný pomocou simulačného nástroja PV*SOL (Valentin Software GmbH) s výpočtovým krokom 1 hodina. PV*SOL je dynamický

simulačný program s 3D vizualizáciou a podrobnej analýzou, vrátane napr. vplyvu zatienenia elektrárne so zohľadnením testreferenčného klimatického roka pre lokalitu Bratislava. V rámci výpočtu sa uvažovalo s účinnosťami nielen samotných panelov, ale elektrárne ako systémového celku. PV*SOL má veľmi rozsiahlu databázu (tisíce vysokokvalitných fotovoltaických modulov, meničov a batériových systémov).

Vo výpočte uvažovalo s referenčným typom: Trina solar TSM-450 typ: TSM-DEG17MC20 s menovitým výkonom 450 Wp s rozmermi 2102×1040×35 mm

Vo výpočtoch sa uvažovalo s nasledovnými parametrami žiarenia:

globálne horizontálne žiarenie: 1 187,8 kWh/m²

difúzne žiarenie na vodorovnej rovine:
616,46 kWh/m²

Položka hodnotenia	Hodnota
Investičné náklady na realizáciu opatrenia	123 322,5 € bez DPH
Ročná úspora energie (elektrická energia)	91 356 kWh
Špecifický výnos	1073,35 kWh/kWp
Dĺžka technickej životnosti navrhovaného opatrenia	20 rokov

Tab. č 12 Ekonomické hodnotenie spoločnej inštalácie elektrárne

5.5.3. Náklady stavby

Celkové náklady pre alternatívu V2b1 činia 30 149 561 eur bez DPH, z toho uvažujeme so sumou 4 032 000 eur bez DPH na projektové a prieskumné práce.

Náklady nezahŕňajú náklady na interiérové vybavenie.

5.5.4. Časový harmonogram

2023 – architektonická súťaž

2024–2027 malá EIA, projektové práce a inžiniering

2028–2031 výstavba

pojednávacích miestností s potrebnou kapacitou, vnútorné usporiadanie neumožňovalo vytvorenie potrebného oddelenia zóny pre verejnosť a zóny pre suds a administratívnu, v budovách absentoval dostatočný počet výťahov potrebný pre pohyb verejnosti a aparátu súdu a úradu. Problematické bolo tiež členité vnútorné usporiadanie priestorov neumožňujúce vytvorenie dostatočne veľkých, nepriehodných kancelárií, či nedostatočný počet parkovacích miest, čím boli tieto budovy diskvalifikované z hľadiska potrieb NS SR, pretože nedosahovali ani primerane porovnatelné predispozície pre funkčné usporiadanie súdu a úradu, ako vykazuje budova NS SR.

Variantné riešenia, ktoré by brali do úvahy odpredaj existujúcej budovy, a teda aj pozemku na ktorom stojí, neboli uvažované, pretože budova je štátym majetkom a je len v správe KNS SR.

To znamená, že ak by KNS SR konštatovala, že budova NS SR už nie je potrebná pre plnenie úloh NS SR a KNS SR, mohla by ju dať do dispozície iným štátnym inštitúciám (previesť správu majetku štátu), ktoré hľadajú kancelárske priestory, čo by nevedlo k výnosu z predaja budovy z pohľadu KNS SR.

Ďalej, pokial' by CBA bola vytvorená z pohľadu štátu, odpredaj štátneho majetku v centre hlavného mesta a s nehnuteľnosťou historicky a architektonicky koncipovanou pre NS SR, by bol považovaný za politicky, spoločensky a konceptuálne, ale aj ekonomicky (v zmysle alokácie štátneho kapitálu do relatívne nízko rizikového aktíva – nehnuteľnosť v centre hlavného mesta) neefektívne riešenie.

Je málo pravdepodobné, že by akákol'vek vláda Slovenskej republiky rozhodla odpredať takúto ne-

5.6. Neposudzované typy variantných riešení

Variantné riešenia typu kúpy inej existujúcej budovy neboli uvažované pre neexistenciu inej vhodnej budovy na predaj pre účely a potreby NS SR a KNS SR.

V súvislosti s prípravou súdnej reformy boli zmapované v Starom Meste budovy, ktoré by potenciálne prichádzali do úvahy ako sídla mestských súdov (správnych súdov). Následne boli dané do pozornosti NS SR a KNS SR ako dočasné možné umiestnenie oboch inštitúcií s prípadným predkupným právom. Budovy, s ktorým mali NS SR a KNS SR možnosť sa oboznámiť, boli situované v rámci Starého Mesta, a to na Štúrovej ulici a na Štefánikovej ulici.

Alternatívne budovy/priestory však neponúkali priestor pre vytvorenie dostatočného počtu

hnuteľnosť, keď už pre nič iné, tak pre vysoko-pravdepodobný politicko-spoločensko-architektonický tlak proti takému rozhodnutiu.

Variantné riešenia, ktoré by brali do úvahy iné ekonomicko-spoločenské využitie budovy po odovzdaní správy budovy z rúk KNS SR inej štátnej inštitúcii neboli uvažované, keďže počas spracovanie štúdie nebolo možné identifikovať inú štátnu inštitúciu, ktorá by bola schopná budovu využiť bez analogického prístupu KNS SR, teda bez rekonštrukcie, respektíve bez novostavby na pozemku budovy.

A teda, z pohľadu štátu by náklady na rekonštrukciu, respektíve novostavbu na pozemku budovy NS SR, mali byť považované za analogické, ak nie aj vyššie, ako uvažujú scenáre CBA.

Z vyššie uvedených dôvodov neboli do analýzy zahrnuté ani výnosy z predaja existujúcich priestorov majetku štátu v správe KNS SR, v ktorých dnes NS SR a KNS SR pôsobí (budova na Klobučníckej ulici v Bratislave, budova na Námestí SNP v Bratislave), pretože tie by po prešťahovaní do rekonštruovanej budovy, respektíve novostavby na danom pozemku, boli prevedené do správy inej štátnej inštitúcie.

6. Finančná a ekonomická analýza

6.1. Investičné náklady variantných riešení

Investičné náklady V0 – nájom sú prirodzene žiadne.

Investičné náklady ostatných scenárov (novostavby V1a, V1b a rekonštrukcia V2) boli dodané na základe vstupných podkladov od spracovateľa spoločnosti Rosoft s. r.o.

	V0	V1a	V1b	V2
Investičné náklady (bez DPH) celkom	€ 0	43 911 271	50 371 125	30 149 561
Projektové a prieskumné práce	€ 0	5 200 000	6 000 000	4 032 000
z toho Architektonická súťaž	€ 0	100 000	100 000	100 000
Ostatné investičné náklady (najmä stavebné práce a technológie)	€ 0	38 711 271	44 371 125	26 117 561

Tab. č. 13 Porovnanie investičných nákladov

V CBA nie je uvažované s ostatnými investičnými nákladmi, ktoré budú potrebné na zabezpečenie pôsobenia NS SR a KNS SR, a to najmä vnútorné vybavenie nehnuteľnosti, komunikačné a telekomunikačné technológie a iné, keďže tieto náklady sú považované za relatívne porovnatelné naprieč scenárami, bez významnejšieho dopadu na ich ekonomické porovnanie. Výška takýchto nákladov je významne závislá na výbere KNS SR, ktorý aktuálne nie je možné realizovať, pretože je závislý na samotnom riešení priestorového pôsobenia oboch inštitúcií.

6.2. Prevádzkové náklady variantných riešení

CBA uvažuje s nasledovnými prevádzkovými nákladmi:

6.2.1. Nájom priestorov

Nájom nebytových a bytových priestorov je prioritne zahrnutý v scenári V0 – nájom, keďže KNS SR ani v súčasnosti nedisponuje dostatočnými funkčnými priestormi, ktoré by mala v správe, preto aj v súčasnosti využíva nájomné priestory.

V prípade V0 – nájom, je ale potrebné uvažovať aj s dodatočnými nájomnými priestormi nad rámec existujúcich, pretože V0 – nájom neuvažuje o využívaní budovy, a ani inej dodatočnej budove v majetku štátu, ktorú by KNS SR nadobudla do správy, no na druhej strane bude potrebné v budúcnosti zabezpečiť priestory pre 322 zamestnancov.

Výška nájomného pre dodatočné nájomné priestory bola určená maximom z hodnôt existujúcich priestorov v nájme. Dôvodom je predpoklad, že po-

kiaľ by existovali vhodné priestory pre obe inštitúcie s nižším nájomom, v súčasnosti by boli využívané.

6.2.2. Nájom parkovacích miest

Nájom parkovacích miest je prioritne uvažovaný v scenári V0 – nájom, keďže KNS SR ani v súčasnosti nedisponuje dostatočným počtom parkovacích miest, ktoré by boli na pozemku, resp. v budove, ktorú by mala v správe, preto aj v súčasnosti využíva nájomné parkovacie miesta.

V prípade V0 – nájom, je ale potrebné uvažovať aj s dodatočnými nájomnými parkovacími miestami nad rámec existujúcich, pretože V0 – nájom neuvažuje o využívaní budovy (pozemku), a ani inej dodatočnej budovy (pozemku) v majetku štátu, ktorá by dodatočnými parkovacími miestami disponovala a ktorú by KNS SR nadobudla do správy.

Počet dodatočných parkovacích miest bol určený rozdielom medzi aktuálne disponibilnými parkovacími miestami KNS SR a počtom parkovacích miest definovaných budúcou potrebou oboch inštitúcií, a teda scenárom V2 – rekonštrukcia.

Výška nájomného pre dodatočné nájomné parkovacie miesta bola určená maximom z nájomných existujúcich parkovacích miest v nájme, keďže po kiaľ by existovali vhodné parkovacie miesta pre obe inštitúcie s nižším nájomom, potom je racionálne predpokladať, že by boli v súčasnosti využívané.

6.2.3. Náklady na vykurovanie a chladenie

Náklady na vykurovanie a chladenie boli pre V1a, V1b a V2 stanovené spoločnosťou Smartes s.r.o. na základe dodaných podkladov.

Pre novostavby (V1a a V1b) boli náklady na vykurovanie a chladenie odvodené od technológie využívajúcej na vykurovanie plynovú kotolňu a tepelné čerpadlo vzduch-voda, odovzdávanie tepla do priestoru – plošný sálavý systém a na chladenie kompresorový chladiaci stroj a tepelné čerpadlo vzduch-voda, odovzdávanie chladu do priestoru – plošný sálavý systém.

Toto riešenie vedie k nižším prevádzkovým nákladom v porovnaní so scenárom V2, a to z toho dôvodu, že v prípade rekonštrukcie bola samotný-

mi energetikmi konštatovaná vysoká náročnosť, až nerealizovateľnosť takého riešenia z pohľadu existujúcej architektúry a k nej viažucich sa práv.

Pre V2 – rekonštrukcia, boli náklady na vykurovanie a chladenie odvodené od technológie využívajúcej na vykurovanie plynovú kotolňu, odovzdávanie tepla do priestoru – vykurovacie telesá a na chladenie kompresorový chladiaci stroj, odovzdávanie chladu do priestoru – fancoily.

Ide teda o menej energeticky výhodné riešenie v porovnaní so scenárami s novostavbou, no ako také sa javí ako jediné realizovateľné.

Pretože analýza energetickej náročnosti aktuálne využívaných budov v správe a nájme KNS SR (teda mimo budovy NS SR) nebola dostupná, a pretože nie je možné relevantne odhadnúť energetickú náročnosť a technológie vykurovania a chladenia hypotetických nových nájomných priestorov, CBA odhaduje energetickú náročnosť a technológie na vykurovanie a chladenie pre scenár V0 – nájom, na úrovni energetickej náročnosti a technológie na vykurovanie a chladenie na 1 m² scenára V2 – rekonštrukcia, pretože nie je pravdepodobné, že existujúce budovy v správe a nájme KNS SR a hypotetické budovy pre nájom, budú disponovať najefektívnejšou energetickou náročnosťou a technológiemi tak, ako je navrhované pri scenároch novostavby.

Všetky investičné náklady na uvedené technológie sú zahrnuté vo vyššie uvedených investičných nákladoch pre jednotlivé scenáre.

6.2.4. Ostatné prevádzkové náklady (najmä upratovanie, strážne služba a podobne)

Informácie o budúcich nákladoch na upratovanie, strážnu službu a podobne nie sú k dispozícii a ich presný odhad v zmysle jednotlivých scenárov bol konštatovaný ako nereálny.

Avšak, pre zachovanie konzervatívneho prístupu k preferovanému scenáru rekonštrukcie budovy bolo prikročené k zadefinovaniu takýchto nákladov na úrovni 5 pracovníkov v plnom úvazku s individuálnymi personálnymi nákladmi 2000 eur mesačne pre scenár V2.

Pre ostatné scenáre boli odhadnuté ostatné prevádzkové náklady pomerom podlahových plôch týchto scenárov k scenáru V2 – rekonštrukcia.

Je vhodné poznamenať, že tento prístup mierne zvýhodňuje scenár V0 – nájom oproti V2 – rekonštrukcia, keďže V0 – nájom disponuje mierne nižšími priestorovými požiadavkami, no na druhej strane je racionálne predpokladať, že pokial' by sa upratovacie a strážne služby vykonávali síce na podobnej podlahovej ploche, ale vo väčšom počte budov, potom by boli tieto náklady vyššie, ako keby boli tieto služby realizované v jednej budove.

Ide teda o dodatočný konzervatívny prístup k preferovanému scenáru V2 – rekonštrukcia.

6.2.5. Náklady na opravy a údržbu

Opäťovne ide o konzervatívny prístup CBA k preferovanému scenáru V2 – rekonštrukcia, a to z toho dôvodu, že explicitný odhad nákladov na opravy a údržbu súce nebol realizovaný (a pravdepodobne nie je ani možný), avšak aj tieto náklady boli zahrnuté do CBA v zmysle V2 konzervatívnym prístupom.

Je možné predpokladať, že analogické náklady na opravy a údržbu pre novostavbu a rekonštrukciu po ich realizovaní na 1 m². Dokonca by sme mohli po-

važovať takéto náklady povedzme v prvých piatich rokoch po rekonštrukcii, respektíve po odovzdaní novostavby, za zanedbatelné.

Ked'že ale V2 – rekonštrukcia disponuje maximálnou podlahovou plochou z uvažovaných scenárov (ale teda rovnakou ako V1b – novostavba 1:1), potom ak sú počítané náklady na opravy a údržbu na 1 m², znevýhodňujú tak samotný scenár V2 – rekonštrukcia, minimálne oproti scenáru V1a – novostavba v zmysle referencií MS SR.

Konzervatívny prístup bol zachovaný aj pri pokračovaní, aj pri samotnom stanovení výšky týchto nákladov na 1 m² na rok, a to tak, že stanovil túto hodnotu na 5 eur na 1 m² na rok, teda významne vysoko.

Navyše, CBA aplikuje tieto náklady od prvého roku užívania stavby, teda aj v tom čase, kedy by mohli byť tieto náklady v realite v zanedbateľnej výške.

Pre dodatočný konzervatívny prístup k V2 – rekonštrukcioi, CBA ani neuvažuje tieto náklady v zmysle scenára V0 – nájom, a to napriek tomu, že časť priestorov scenára V0 – nájom, je v správe KNS SR, kde by takéto náklady vznikali.

		V0	V1a	V1b	V2
Ročné prevádzkové náklady celkom	€	2 190 964	191 011	234 433	300 317
Nájom priestorov	€/rok	1878125	0	0	0
Nájom parkovacích miest	€/rok	105 800	0	0	0
Potreba ZP	kWh/rok	922 578	85 121	108 849	955 697
Náklady plyn	€/rok	73 806	6 810	8 708	76 456
Potreba EE	kWh/rok	86 958	77 734	99 403	90 080
Náklady EE	€/rok	17 392	15 547	19 881	18 016
Ostatné prevádzkové náklady	€/rok	115 841	98 319	120 000	120 000
Náklady na opravy a údržbu	€/rok	0	70 335	85 845	85 845

Tab. č. 14 Ročné prevádzkové náklady vo všetkých alternatívach

6.2.6. Časové hľadisko

CBA uvažuje aj s rozdielmi jednotlivých scenárov v rozložení investície v čase a tiež v efektívnom začiatku využívania budovy po rekonštrukcii, respektíve novostavby na pozemku budovy.

CBA konštatuje ako začiatočný rok projektu rok 2023, kedy je ešte možné zrealizovať architektonickú súťaž, avšak už v tomto roku nám vzniknú prvé investičné náklady pre scenáre V1a, V1b a V2 v odhadovanej výške 100 000 eur bez DPH pre už spomínanú architektonickú súťaž.

Ďalej sa odhaduje posudzovanie EIA, projektové práce a inžiniering pre scenáre novostavby na úrovni 6 rokov, pre scenár rekonštrukcie 4 roky.

Investičné náklady tohto typu jednotlivých scenárov CBA rovnomerne rozdeľuje do jednotlivých rokov tohto obdobia.

Po uplynutí tohto obdobia je odhad výstavby samotnej novostavby 3 roky, pre rekonštrukciu je odhad 4 roky.

Investičné náklady tohto typu jednotlivých scenárov CBA rovnomerne rozdeľuje do jednotlivých rokov tohto obdobia.

Prvým rokom efektívnej zmeny naprieč scenármi je tak rok 2032, čo je rokom efektívnej zmeny scenára V2 – rekonštrukcia. To znamená, že všetky prevádzkové náklady do roku 2031 môžeme naprieč všetkými scenármami vrátane V0 – nájom neutralizovať, keďže by boli pri všetkých scenároch rovnaké (to sa samozrejme netýka investičných nákladov).

Počnúc rokom 2032, kedy nastáva efektívna zmena v scenári V2 – rekonštrukcia (nastahovanie sa do zrekonštruovanej budovy), už je nutné uvažovať aj s prevádzkovými nákladmi všetkých scenárov. Keďže však pre scenáre novostavieb V1a a V2b ešte nebude existovať efektívne riešenie, je potrebné prevádzkové náklady pre rok 2032 pre tieto scenáre odhadnúť zo scenára V0 – nájom.

Horizont CBA bol určený na úrovni 30 rokov od prvej efektívnej zmeny naprieč scenármami, teda do roku 2061, teda 39 rokov od roku 2023, keďže ide o dlhodobé riešenie priestorového pôsobenia NS SR a KNS SR.

6.2.7. Fotovoltaická elektráreň

Špeciálnym vplyvom na posúdenie ekonomickej efektívnosti variantných riešení je inštalácia fotovoltaickej elektrárne na streche budovy NS SR, respektíve novostavby.

Pre zjednodušenie CBA predpokladá s rovnakými investičnými nákladmi a tiež rovnakými výnosmi z tvorby EE pre všetky scenáre V1a, V1b a V2.

V scenári V0 – nájom prirodzene inštalácia fotovoltaickej elektrárne nie je zahrnutá, teda ani investičné náklady a výnosy z tvorby EE.

Investičné náklady na fotovoltaickú elektráreň CBA alokovala do posledného roka pred efektívou zmenou (pred nastahovaním) v jednotlivých zodpovedajúcich scenároch (teda prirodzene mimo scenára V0 – nájom).

CBA pristupuje k tvorbe EE ako k výnosom a nie ako k úspore EE, a to z dôvodu zjednodušenia prístupu, čo je možné si dovoliť z dôvodu nízkych rozdielov potreby EE na vykurovanie a chladenie jednotlivých scenárov v porovnaní s tvorbou EE z fotovoltaickej elektrárne.

Vzhľadom na uvedené, finančné výnosy z tvorby EE fotovoltaickou elektrárňou sú definované nákladmi na 1 kWh na EE.

Kedže je CBA vo svojej povahе hlavne nákladovou analýzou, výnosy z tvorby EE v nej figurujú v zápornej hodnote.

Vzhľadom na životnosť fotovoltaickej elektrárne 20 rokov CBA uvažuje výnosy z tvorby EE iba v tomto horizonte od roka efektívnej zmeny jednotlivých scenárov.

Po uplynutí tohto obdobia CBA výnosy z tvorby EE neuvažuje.

6.2.8. Ostatné predpoklady CBA

Diskontný faktor bol na základe metodiky MS SR určený na úrovni 4 %.

Inflácia nebola na základe odporúčaní MS SR aplikovaná, čo však opäťovne zabezpečuje konzervatívny prístup k realizácii rekonštrukcie, či novostavby, keďže scenár V0 – nájom má vysoké nákladové toky v neskoršom období ako ostatné scenáre, ktoré realizujú investíciu v skoršom období. Pre spresnenie, nájom bude mať v realite tendenciu narastať v čase, čo CBA neuvažuje, nákladové toky po realizácii investície rekonštrukcie, respektíve novostavby, sú rádovo nižšie, ako pri V0 – nájom.

Odhad ceny ZM za 1 kWh bol stanovený na úrovni 0,08 €/kWh.

Odhad ceny EE za 1 kWh bol stanovený na úrovni 0,2 €/kWh.

7. Výstupy CBA

Nákladová analýza v horizonte 39 rokov (30 rokov od prvej potencionálnej efektívnej zmeny)	Nediskontovaný súčet nákladov	Čistá súčasná hodnota v zmysle nákladov
V0 – nájom	65 728 915,03 €	26 618 355,34 €
V1a – novostavba v zmysle referencií MS SR	51 399 440,18 €	35 179 841,42 €
V1b – novostavba v zmysle 1:1 k rekonštrukcii	59 118 558,89 €	40 328 704,59 €
V2 – rekonštrukcia	38 916 960,61 €	26 568 377,41 €

Tab. č 15 nákladová analýza

Nákladová analýza vedie ako z pohľadu nediskontovaných súčtov peňažných tokov v horizonte 39 rokov (30 rokov od prvej potencionálnej efektívnej zmeny vyplývajúcej zo scenára V2 – rekonštrukcia), tak aj z pohľadu čistej súčasnej hodnoty scenárov ku konštatovaniu najefektívnejšej ekonomickej výhodnosti scenára V2 – rekonštrukcia zo všetkých posudzovaných scenárov. A to napriek tomu, že daný scenár V2 – rekonštrukcia, ktorý je všetkými zainteresovanými stranami preferovaný, bol z tohto dôvodu posudzovaný v CBA konzervatívne, teda pokial' to bolo možné, vstupy do CBA boli nastavované v neprospech tohto scenára.

Najbližšie k ekonomickej efektívnosti scenára V2 – rekonštrukcia bol v zmysle čistej súčasnej hodnoty scenár V0 – nájom, ktorý je však navrhnutý tak, aby bol a priori vylúčený z uvažovania o riešení priestorového pôsobenia NS SR a KNS SR z inštitucionálnych, spoločenských, politických a architektonických dôvodov.

Z ekonomickeho hľadiska pri predĺžení uvažovaného časového horizontu nad rámec uvažovaného v CBA (predsa ide o dlhodobé riešenie priestorových potrieb NS SR a KNS SR) sa každým rokom scenár V0 – nájom, stáva významne menej a menej efektívnym, keďže ten v sebe obsahuje významne

vysoké nákladové toky v každom roku vyplývajúce z nájmu nehnuteľností (ktoré navyše v CBA neboli upravované o infláciu).

Tretím v poradí z pohľadu ekonomickej výhodnosti, avšak s významným rozdielom vo výške investície, a to z pohľadu čistej súčasnej hodnoty investície oproti scenáru V2 – rekonštrukcia skončil scenár V1a – novostavba v zmysle referencií MS SR.

Pri tomto scenári ale existuje významné riziko nedostatočnosti priestorových možností pre inštitúciu typu NS SR vzhľadom na to, že je najvyššou súdnou inšanciou Slovenskej republiky, a teda táto inštitúcia by mala užívať špeciálny prístup k priestorovým požiadavkám. Navyše, keďže hovoríme o dlhodobom riešení priestorového pôsobenia NS SR a KNS SR, nemôžeme vylúčiť riziko navýšenia priestorových požiadaviek oboch inštitúcií v budúcnosti, napríklad rozšírením súdnej agendy.

Najmenej ekonomicky efektívny z pohľadu čistej súčasnej hodnoty je scenár V1b – novostavba v zmysle 1:1 k rekonštrukcii, ktorý súčasne eliminuje riziká spomenuté pri scenári V1a – novostavba v zmysle referencií MS SR, avšak vedie k ešte výraznejšiemu navýšeniu investičných nákladov a tiež

k výraznejšiemu rozdielu v nákladoch čistej súčasnej hodnoty oproti scenáru V2 – rekonštrukcia, ako scenár V1a – novostavba v zmysle referencií MS SR.

Zahrnutím scenára V0 – nájom a stanovením časového horizontu 39 rokov od roku 2023 CBA dokázala identifikovať dobu návratnosti investície rekonštrukcie budovy na úrovni 39 rokov (od roku 2023, teda 30 rokov od efektívnej zmeny V2 – re-

konštrukcia). V tomto bude čistá súčasná hodnota nákladov scenára V0- nájom, presahne čistú súčasnú hodnotu nákladov scenára V2 – rekonštrukcia. Doba návratnosti je tu definovaná pomocou rozdielu v čistej súčasnej hodnote zachovania súčasného stavu a zamýšľanej rekonštrukcie, kedže neexistuje predpoklad ukončenia činnosti NS SR a teda, samotné pôsobenie NS SR v sebe nutne viaže náklady na svoje priestorové pôsobenie.

8. Záver CBA

V zmysle ekonomickej výhodnosti a konzervatívneho prístupu ku scenáru rekonštrukcie budovy, je odporúčané prijať rozhodnutie o rekonštrukcii budovy, keďže tento scenár ekonomicky, inštitucionálne, spoločensky, politicky a architektonicky prevyšuje ostatné uvažované, ale aj neuvažované scenáre.

Výstavba novej budovy bola finančnou a ekonomickou analýzou porovnaná s dvomi ďalšími alternatívmi. Cieľom finančnej analýzy bolo nájsť nákladovo najefektívnejšie riešenie. Alternatívy boli porovnané na 30 ročnom horizonte a do ukončenia platnosti zmluvy v 2026 majú všetky alternatívy rovnaké parametre.

9. Limitácie a obmedzenia štúdie

Pri spracovaní štúdie boli použité vstupy prijaté od zadávateľa, tretích strán alebo získané vlastným zberom. Okrem písomných informácií a dát bolo vychádzané aj z informácií poskytnutých ústne, ktoré boli považované za relevantné, presné, pravdivé, a teda spoľahlivé.

Spracovateľ štúdie nesie zodpovednosť v zmysle dohodnutých zmluvných podmienok výlučne voči klientovi. Spracovateľ štúdie nijakým spôsobom nenesie zodpovednosť voči tretím stranám.

Spracovateľ nenesie zodpovednosť za žiadne manažérské rozhodnutia týkajúce sa tejto štúdie.

Spracovateľ nie je zodpovedný za použitie alebo realizáciu tejto štúdie.

Spracovateľ nenesie zodpovednosť za zmenu skutočností, ktoré slúžili ako vstup do tejto štúdie a ku ktorým môže dôjsť v dôsledku okolností, ktoré sa nedali v čase spracovania tejto štúdie predpokladať.

Spracovateľ sa plne spoľahol na presnosť, úplnosť a pravdivosť informácií a podkladov prijatých od zadávateľa alebo tretích strán. Spracovateľ tiež predpokladá, že všetky získané informácie boli získané zákonným spôsobom a ich použitie spracovateľom nebude mať za následok porušenie dohôd, zmlúv alebo práv tretích strán.

Výstupy a výsledky finančnej a ekonomickej analýzy platia len pre riešene projektu v nich modelované

a nedajú sa aplikovať na akékoľvek iné riešenia alebo varianty projektu.

Spracovateľ nenesie zodpovednosť za akékoľvek čiastkové interpretácie obsahu tejto štúdie.

V prípade, ak dôjde k akejkoľvek zmene projektu, napr. čo sa týka parametrov objektu, ako aj jeho obchodného modelu, výstupy a výsledky finančnej a ekonomickej analýzy obsiahnuté v štúdii nie sú interpretované vo vzťahu k projektu za zmenených podmienok.

Výstupy štúdie a ich interpretácia boli vykonané na základe predpokladov uvádzaných v štúdii. Akákoľvek zmena okolností v týchto predpokladoch môže mať vplyv na výstupy štúdie.

Spolupracovali:

Špeciálne podakovanie autorov za spoluprácu, pripomienky a rady patrí KNS SR, Martinovi Kusému a Pavlovi Paňákovi (BKPŠ), Petrovi Bohušovi (Smartes s.r.o), Jánovi Kubovčákovovi (Rosoft s.r.o), Denisovi Tuškovi a Jánovi Húsvéthovi (HT-konstrukt s.r.o), Citborovi Kostúrovi (SPA1 s.r.o), Monike Mitášovej a Mariánovi Zervanovi (VŠVU), Mariánovi Luckému (Lucký architects), Danielovi Mušecovi, Jakubovi Karasovi (Útvary hodnoty za peniaze MFSR), a Róbertovi Patejdlovi (Cenová analytika), Hlavnému mestu Bratislavu, Metropolitnému inštitútu Bratislavu.

10. Fotodokumentácia súčasného stavu

Nástup do budovy, súčasné kríženie peších a automobilov.

Veľká pojednávacia miestnosť P1 pre 150 ľudí.

Veľká pojednávacia miestnosť P1 pre 150 ľudí.

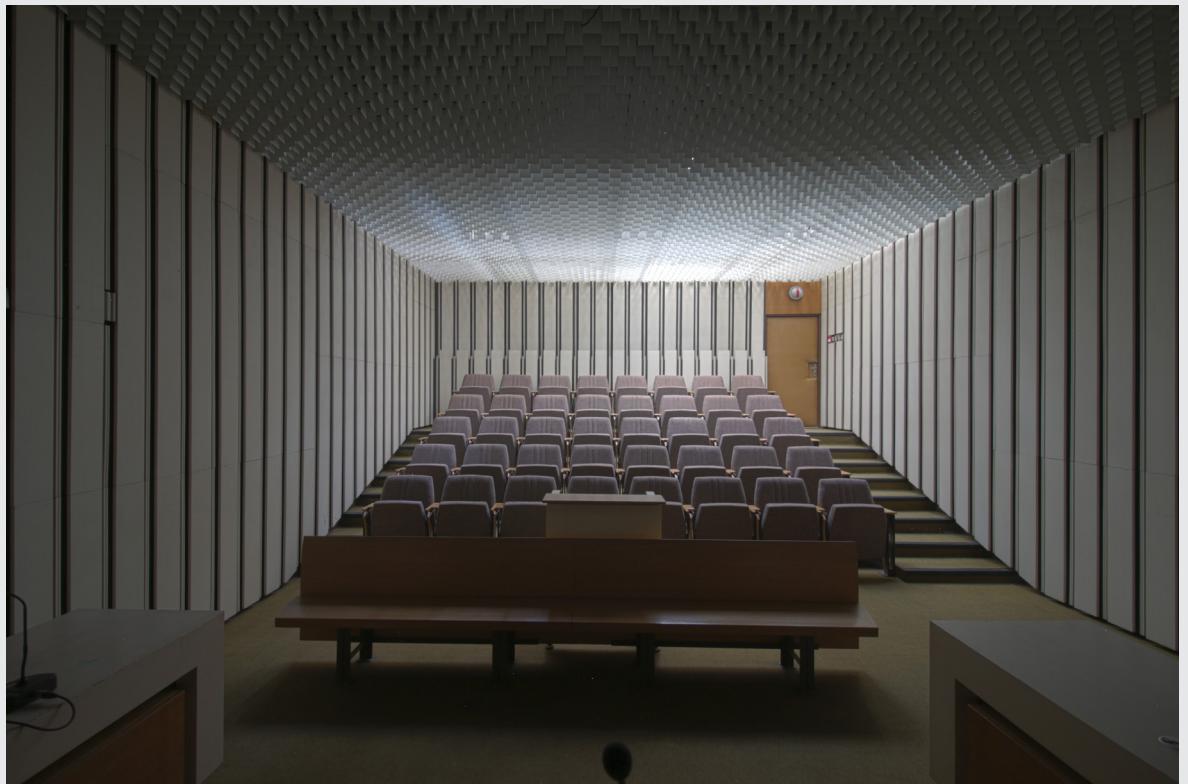
Velká zasadacia miestnosť Z1, kapacita podobná ako P1, má iný mobiliár.

Malá pojednávacia miestnosť P2, kapacita 40 osôb.

Malá pojednávacia sála P4, kapacita 40 osôb.

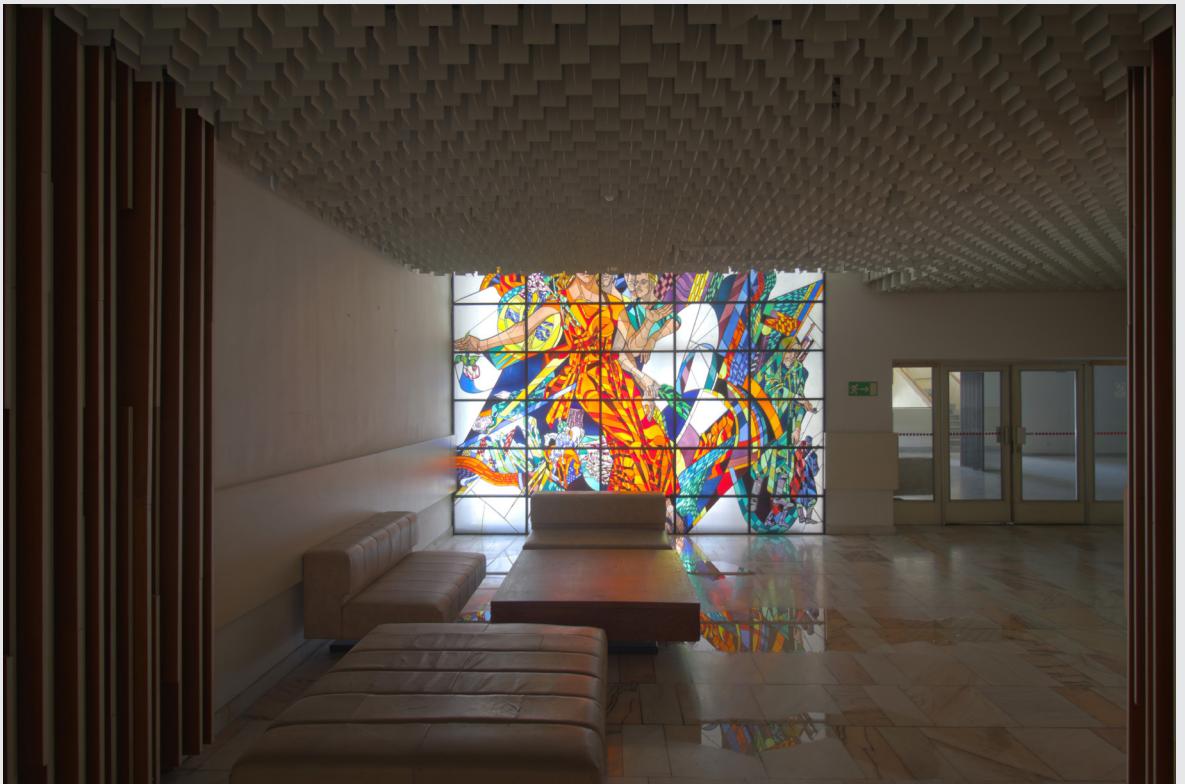
Malá pojednávacia sála P4, kapacita 40 osôb.

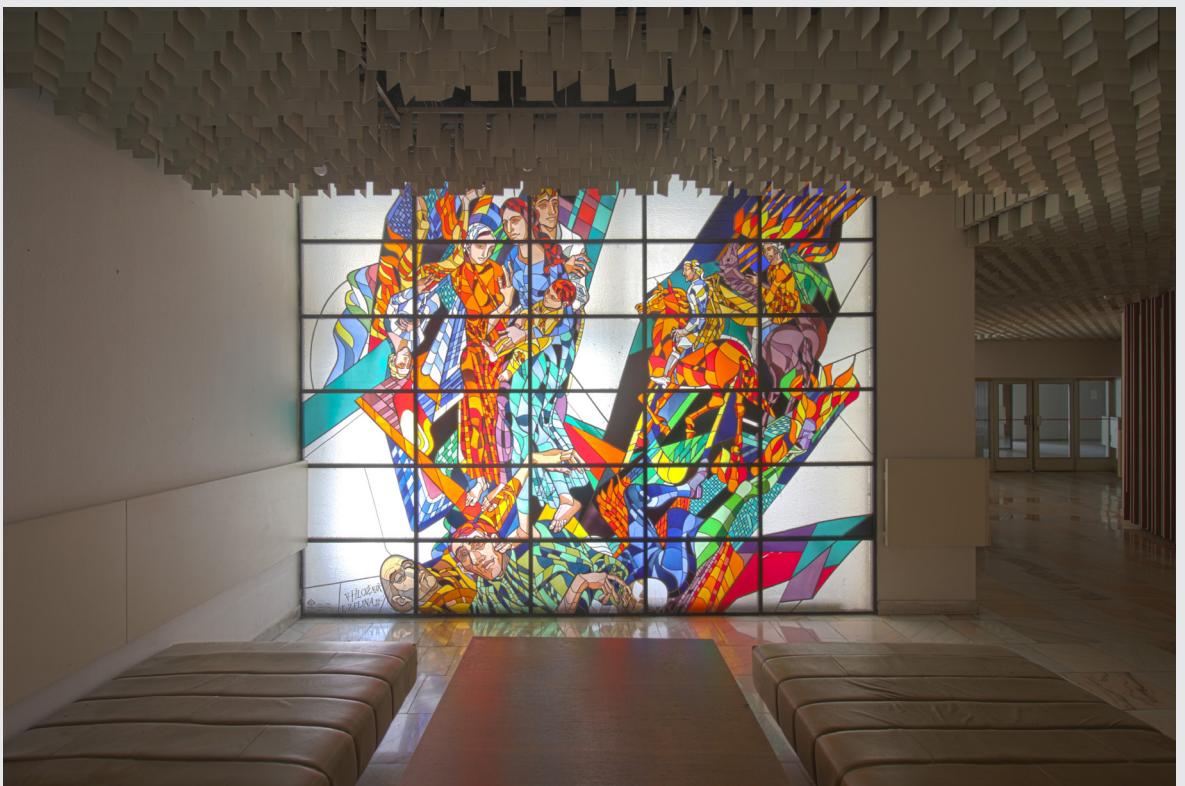
Malá pojednacia sála P6, kapacita 40 osôb.

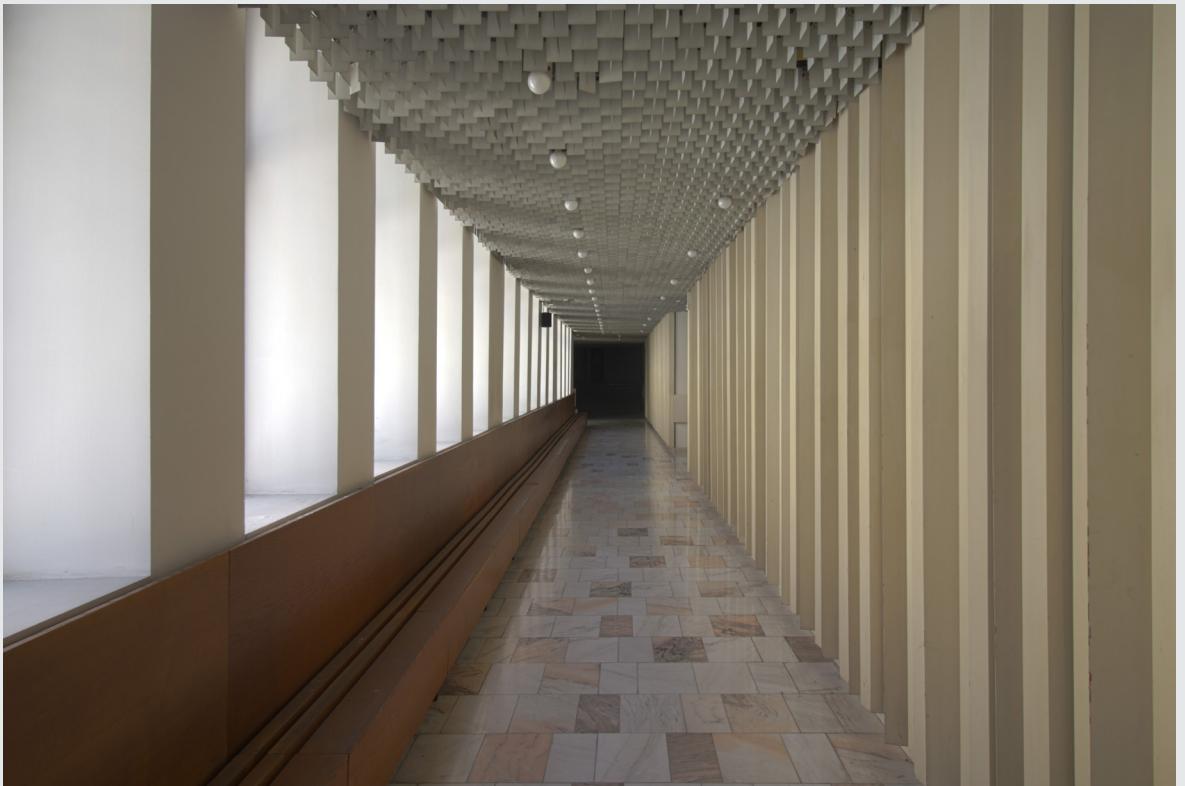
Poradné miestnosti, nachádzajú sa medzi objemom všetkých sál vytvárajú jadro pre pohyb súdu.

Ustupujúca chodba – širšia, zo strany Župného námestia, vitráže nie sú z exteriéru viditeľné.

Vitráže, pôvodný autorský nábytok a drevené reliéfne steny.

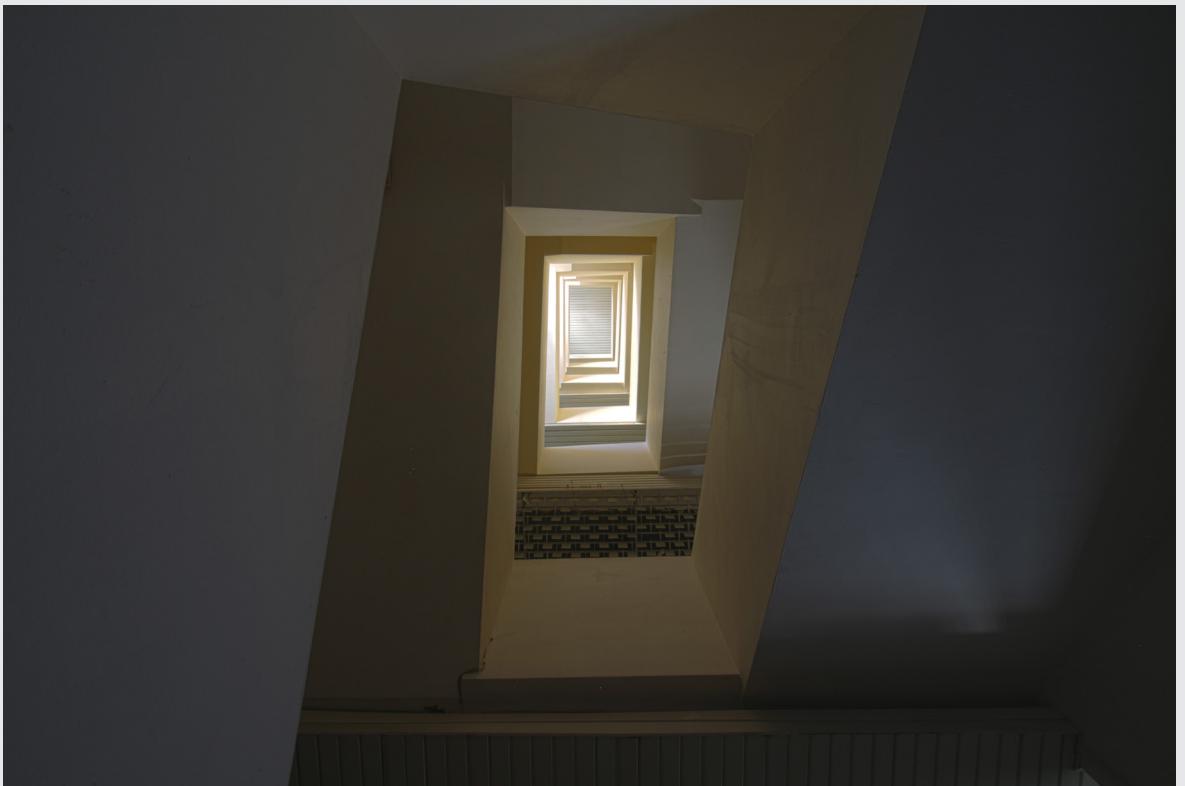
Zadná chodba s lavicou, prístup k malým pojednávacím miestnostiam.

Verejná chodba prízemia, možnosť nástupu do poradných miestností, vpravo toalety.

Vstupné foyer.

„Hradné veže“ schodisko v zadnom trakte.

Pohľad do bývalej pracovne predsedu.

Chodba „dostavby“

Technológia v podzemí budovy.

Podzemná garáž pre cca 12 aút.

